

gemeente VOORSCHOTEN

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Voorschoten 2009–2013

Invulling van de gemeentelijke zorgplichten

**Verbreed Gemeentelijk
Rioleringsplan Voorschoten
2009-2013**

Invulling van de gemeentelijke zorgplichten

Concept, 17 december 2008

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Verantwoording

Titel	Rioleringsplan Voorschoten 2009-2013
Opdrachtgever	Gemeente Voorschoten
Projectleider	ir. A.W. (Arjan) van der Lee
Auteur(s)	ing. C.J.P. (Stanley) Roozen en ir. F.H.H. (Folkert) Hottinga
Projectnummer	4486614
Aantal pagina's	54 (exclusief bijlagen)
Datum	17 december 2008
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
Vestiging Rotterdam
Rhijnspoor 209
Postbus 6
2900 AA Capelle aan den IJssel
Telefoon (010) 288 61 00
Fax (010) 288 61 66

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.

De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding	9
1.1 Wettelijk kader	9
1.2 Planhorizon	10
1.3 Procedure	10
1.4 Leeswijzer	11
2 Evaluatie GRP 2007 - 2008	13
2.1 Wat waren de speerpunten?	13
2.2 Wat is er bereikt?	13
2.2.1 Inzameling van het binnen het gemeentelijke gebied geproduceerde afvalwater.....	13
2.2.2 Inzameling van regenwater ter voorkoming van wateroverlast	14
2.2.3 Transport van het ingezamelde water naar een geschikt afleveringspunt	14
2.2.4 Het voorkomen van ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater	14
2.2.5 Het voorkomen van overlast voor de leefomgeving (in de breedste zin van het woord).....	15
2.2.6 Het doelmatig organiseren van de gemeentelijke rioleringszorg.....	16
2.3 Evaluatie speerpunten.....	17
3 Verbrede rioleringsstaken 2013	19
3.1 Beleidsomgeving	19
3.1.1 Europese Unie: Kaderrichtlijn Water	19
3.1.2 Het Rijk: Wet Verbrede Watertaken	20
3.1.3 Het Rijk: Lozingsbesluiten	22
3.1.4 Het Rijk: Waterbeleid 21 ^e eeuw	22
3.1.5 Het Rijk: Bestuursakkoord Waterketen	23
3.1.6 Het Rijk: Grondroedersregeling (oftewel WION, Wet Inventarisatie Ondergrondse Netten).....	23
3.1.7 Provincie Zuid-Holland: Beleidsnota Water / Beleidsnota Groen, Water en Milieu	23
3.1.8 Provincie Zuid-Holland: Rioleringsbeleid Buitengebied.....	24
3.1.9 Hoogheemraadschap van Rijnland: Waterbeheerplan 2006-2009	24
3.1.10 Gemeente Voorschoten: Sprankelend en betrokken	25
3.1.11 Gemeente Voorschoten: Milieubeleidsplan 2004-2008.....	27
3.1.12 Gemeente Voorschoten: Grond- en hemelwaterbeleid	27
3.2 Beleidskeuzes Gemeente Voorschoten	27

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

3.2.1	De relatie tussen een gemeentelijke watervisie en verbrede rioleringstaken.....	27
3.2.2	Eigen verantwoordelijkheid bij gemeentelijke watertaken van burgers en bedrijven	28
3.2.3	Zorg voor inzameling stedelijk afvalwater	28
	Uitgewerkt grond- en hemelwaterbeleid	29
3.2.4	Aanpak onderhoudsachterstand riolering.....	31
3.2.5	Milieumaatregelen	32
	Doelmatigheid.....	32
3.3	Doelstellingen, functionele eisen, maatstaven, meetmethoden	32
4	Toetsing huidige situatie	33
4.1	Data- en gegevensbeheer.....	33
4.2	Doelmatigheid	37
4.3	Dienstverlening.....	37
	Inzameling stedelijk afvalwater	38
4.4	Transport stedelijk afvalwater.....	39
4.5	Inzameling hemelwater	40
4.6	Verwerking hemelwater.....	40
4.7	Zorgplicht grondwater.....	41
5	De opgave	43
5.1	Beheer en bestuur.....	43
5.1.1	Beheergegevens op orde	43
5.1.2	Planning & control-cyclus	43
5.1.3	Het servicepunt	44
5.1.4	Toezicht en handhaving	44
5.1.5	Sturen afvalwaterstromen	44
5.1.6	Vergunningen, verordeningen, ontheffingen en overeenkomsten.....	44
5.1.7	Rioolheffing	45
5.1.8	Plantoetsing nieuwbouw.....	46
5.2	Onderzoek.....	46
5.2.1	Inspectieprogramma riolering.....	46
5.2.2	Meetplan riolering.....	46
5.2.3	Benchmark-riolering	47
5.2.4	Optimalisatiestudie Leiden-Zuidwest.....	47
5.2.5	Bestrijding wateroverlast	47
5.2.6	Hemelwaterretentie	47
5.2.7	Beheerplan verhard oppervlak	47
5.2.8	Incidenteel grondwateronderzoek	48

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

5.2.9	Gemeentelijk waterplan	48
5.2.10	Nieuw gemeentelijk rioleringsplan	48
5.3	Onderhoudsactiviteiten	48
5.3.1	Rioolreiniging	48
5.3.2	Onderhoud pompen en gemalen	48
5.3.3	Kolkenzuigen	48
5.3.4	Riooloverstorten en dergelijke	48
5.4	Incidentele en projectmatige uitvoerende werkzaamheden	49
5.4.1	Storingsonderhoud	49
5.4.2	Wegwerken onderhoudsachterstand	49
5.4.3	Pompen, gemalen en persleidingen	50
5.4.4	Sanering ongezuiverde lozingen	50
5.4.5	Realisatie meetplan riolering	50
5.4.6	Realisatie milieumaatregelen	50
5.4.7	Afkoppelen en drainage	51
6	Organisatie en financiën	53
6.1	Personele middelen	53
6.2	Kosten en baten	53
6.3	Rioolheffing	53

Bijlage(n)

1. Begrippenlijst
2. Functionele eisen, maatstaven, en meetmethoden
3. Kwaliteitseisen Gemeente Voorschoten
4. Kwaliteit van de vrijvervalriolering per bemalingsgebied

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

1 Inleiding

De Gemeente Voorschoten heeft in 2007 een kortlopend Gemeentelijk Rioleringsplan 2007-2008 vastgesteld. De bedoeling van dit oude GRP was om een periode te overbruggen waarin veel aandacht is besteed aan het op orde brengen van de gegevens over de riolering en om de contouren van het nieuwe rioleringsbeleid (in het bijzonder het grond- en hemelwaterbeleid) vorm te geven. Nu de geldigheid van dit interim-rioleringsplan bijna is verstreken kan worden geconcludeerd dat de gemeente Voorschoten klaar is om een volwaardig Gemeentelijk Rioleringsplan op te kunnen stellen waarmee de (riolering)toekomst met vertrouwen tegemoet kan worden gezien.

1.1 Wettelijk kader

Een goed rioolstelsel is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Het rioolstelsel zorgt er voor dat het afvalwater en het overtollige hemelwater uit de woonomgeving worden verwijderd en dat we niet te vaak en niet te lang wateroverlast houden. De aanleg en het in stand houden van het rioolstelsel is een gemeentelijke taak die voortkomt uit de Wet Milieubeheer (Wm). In deze wet is ook vastgelegd dat de invulling van deze zorgplicht inzichtelijk gemaakt moet worden door middel van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Per 1 januari 2008 zijn er wijzigingen opgetreden in de wettelijke verantwoordelijkheden van de gemeente met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwater. Het is de bedoeling dat in het nieuwe GRP deze gewijzigde zorgplicht wordt ingevuld. Om die reden wordt in het vervolg dit plan ook aangeduid als een 'verbreed' Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

De afgelopen periode is de kwaliteit van de beheergegevens geactualiseerd en zijn besluiten genomen over de invulling van het grond- en hemelwaterbeleid binnen de Gemeente Voorschoten. Het is daarom nu een goed moment om voor een langere periode afspraken te maken over de weg die moet worden ingeslagen voor het rioleringsbeleid. Zonder overigens daarmee in detail aan te geven waar precies welke maatregelen nodig zijn.

In het kader van het dualisme van het lokale bestuur heeft de gemeenteraad het primaat voor het vaststellen van het gemeentelijke rioleringsplan. Voor de gemeentelijke watertaken kan deze rol naar behoefte verder worden ingevuld. De planrealisatie is in handen van het college van B&W.

1.2 Planhorizon

Een gemeente stelt zelf de geldigheidsduur van het plan vast (art. 4.22 Wm). De geldigheidsduur van dit GRP bedraagt vijf jaar, omdat op dit moment er voldoende aanknopingspunten zijn om het rioleringsbeleid voor deze, landelijk gebruikelijke periode vast te leggen. Wel zal jaarlijks de voortgang van het plan en de kostendekking via de rioolheffing worden geëvalueerd. Op die manier kan door de gemeenteraad de vinger aan de pols worden gehouden en kan worden ingespeeld op veranderende omstandigheden. De concrete uitwerking loopt via het jaarlijkse beheer- en onderhoudsplan.

1.3 Procedure

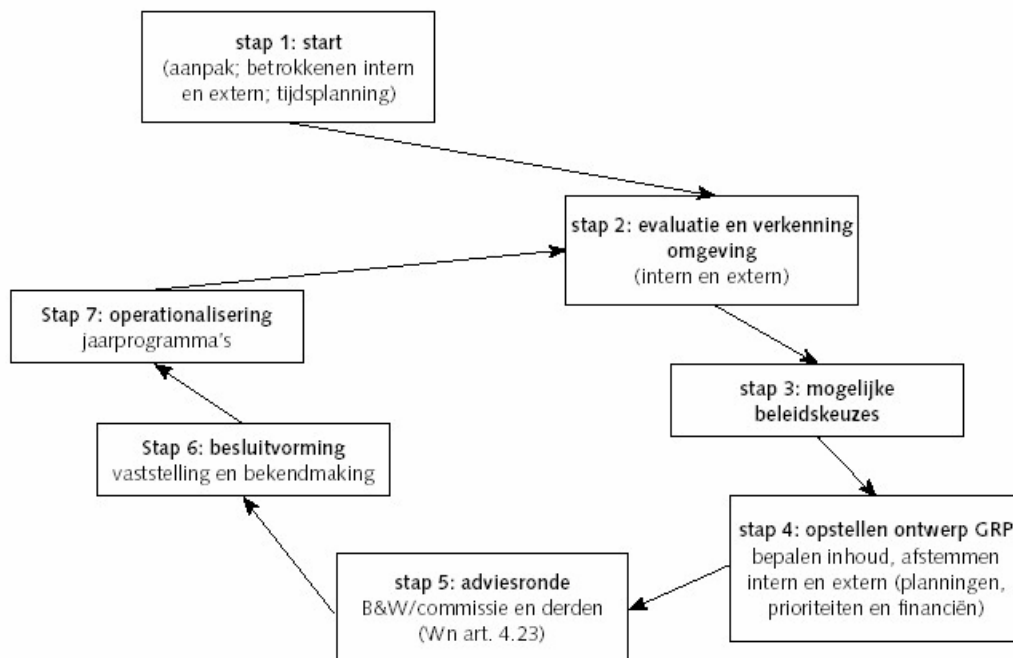
Burgers en bedrijven van Voorschoten verlangen een efficiënte invulling van de gemeentelijke watertaken tegen acceptabele maatschappelijke kosten (een goede prijs / kwaliteit verhouding). Via de gemeenteraad hebben de gebruikers directe invloed op de wijze waarop het beheer van de voorzieningen die daarvoor zijn aangelegd, wordt ingevuld. Bij de totstandkoming van het plan zijn op ambtelijk niveau het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Provincie Zuid-Holland betrokken.

Volgens de Algemene wet bestuursrecht moeten bestuursorganen besluiten zoals de vaststelling van dit plan, zorgvuldig voorbereiden. Dat betekent onder meer dat alle belangen worden geïnventariseerd, die bij het vaststellen van het GRP een rol kunnen spelen. Een gemeentelijk rioleringsplan wordt voorbereid door burgemeester en wethouders, die daarbij in ieder geval de hiervoor genoemde partijen betreft.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

De gevolgde procedure wordt in figuur 1.1 weergegeven

Figuur 1.1 Totstandkomingsprocedure (bron: Leidraad Riolering)

Na vaststelling door de raad wordt het plan toegezonden aan eerdergenoemde instanties. Tevens moet B&W de vaststelling van het plan in één of meer dag- of nieuwsbladen bekend maken en daarbij tevens aangeven op welke wijze kennis kan worden verkregen van de inhoud van het plan.

1.4 Leeswijzer

Dit GRP representeert de visie op de verbrede rioleringstaken in Voorschoten voor de komende vijf jaar. Het is een plan op hoofdlijnen, technische (detail)informatie wordt zoveel mogelijk in dit plan voorkomen. Bovendien biedt het keuzemogelijkheden voor de gemeenteraad. Dit nieuwe VGRP is dan ook geen dichtgetimmerd plan. Het watervraagstuk in Nederland vraagt de komende jaren veel inzicht en creativiteit van bestuurders en technici. De gemeentelijke rioleringsbeheerders hebben daarin een belangrijke (regie)rol te vervullen. Een doelmatige én economische invulling van zorgtaken vraagt voortdurend anticiperen op de actuele situatie.

De onderwerpen, die in dit plan aan de orde komen zijn als volgt:

- In hoofdstuk 2 'Evaluatie GRP 2007-2008' wordt zowel het oude beleid uit het vorige plan als de uitwerking ervan geëvalueerd
- In hoofdstuk 3 'Gemeentelijke watertaken 2013' wordt ingegaan op wat de watertaken zijn en hoe de gemeente voornemens is om daar nadere invulling aan te geven. Dit ook beschouwd vanuit de al bestaande beleidscontext
- In hoofdstuk 4 'Toetsing huidige situatie' gaan we nader in op de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarbij wordt geanalyseerd hoever we afwijken van de situatie, die we in 2013 willen bereiken
- In hoofdstuk 5 'De opgave' zijn de activiteiten op hoofdlijnen weergegeven die nodig zijn om onze doelstellingen in 2013 te halen
- In hoofdstuk 6 'Organisatie en financiën' is de aanpak vertaald naar noodzakelijke personele en financiële middelen én een wijze van kostendekking

In bijlage 1 is een begrippen- en afkortingenlijst opgenomen.

In bijlage 2 worden de functionele eisen, maatstaven en meetmethoden voor de komende planperiode benoemd.

In bijlage 3 is de matrix weergegeven waarmee de kwaliteit van de rollen wordt beoordeeld

In bijlage 4 wordt een overzicht gegeven van de kwaliteit van de rollen per bemalinggebied

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

2 Evaluatie GRP 2007 - 2008

Alvorens de beleidsdoelstellingen voor de komende planperiode te benoemen, dient eerst terug te worden gekeken op de verrichtingen van de afgelopen planperiode: Wat waren de doelstellingen hiervan, en wat is daar van gerealiseerd? Daarmee kunnen ook conclusies getrokken worden voor de komende planperiode.

2.1 Wat waren de speerpunten?

Het vorige GRP, opgesteld voor de periode 2007-2008, kende de volgende doelstellingen:

- Inzameling van het binnen het gemeentelijke gebied geproduceerde afvalwater
- Inzameling van regenwater ter voorkoming van wateroverlast
- Transport van het ingezamelde water naar een geschikt afleveringspunt
- Het voorkomen van ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater
- Het voorkomen van overlast voor de leefomgeving (in de breedste zin van het woord)
- Het doelmatig organiseren van de gemeentelijke rioleringszorg

Omdat deze doelstellingen op een aantal punten verder gaan dan de afgelopen planperiode, heeft de gemeente Voorschoten in het vorige GRP een aantal speerpunten vastgesteld:

- Het verbeteren van het functioneren van de gemengde riolering, zodat dit substantieel bijdraagt aan het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De maatregelen moeten voldoen aan het principe 'laagste maatschappelijke kosten' binnen de afvalwaterketen
- Het verwijderen van afvalwater en regenwater uit de woonomgeving door inzet van duurzame maatregelen tegen acceptabele maatschappelijke kosten
- Het doelmatig organiseren van de gemeentelijke rioleringszorg

Hieronder wordt per doelstelling kort aangegeven wat hiervan is gerealiseerd, om vervolgens samen te vatten wat er van de speerpunten terecht is gekomen.

2.2 Wat is er bereikt?

2.2.1 Inzameling van het binnen het gemeentelijke gebied geproduceerde afvalwater

In de periode 2007-2008 is de gemeente begonnen met het saneren van de ongezuiverde lozingen van de 73 resterende percelen. Daarbij zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen:

- Een deel van de ongezuiverde lozingen is niet opgenomen in het bestemmingsplan
- Een eigenaar is niet bereid aan te sluiten

Dat heeft geresulteerd in het feit dat de sanering van de lozingen van deze panden nog niet is voltooid

2.2.2 Inzameling van regenwater ter voorkoming van wateroverlast

De afgelopen periode hebben er binnen Voorschoten geen gebeurtenissen plaats gevonden waarbij hevige regenval heeft geleid tot wateroverlast. Wel wordt geconstateerd dat ten gevolge van capaciteitsproblemen in de afvoerleiding naar de RWZI 'Leiden Zuidwest', de afvoer niet optimaal verloopt. Dit heeft vooralsnog niet tot wateroverlast geleid.

2.2.3 Transport van het ingezamelde water naar een geschikt afleveringspunt

De afgelopen periode is veel aandacht besteed aan het uitvoeren van planmatige, cyclische inspecties gericht op de korte en de lange termijn, en vervolgens het beoordelen van deze inspectieresultaten. Resultaat hiervan is dat in de afgelopen planperiode circa 160 meter riool is vervangen. Dit is minder dan de beoogde planning. Wel zijn de voorbereidingswerkzaamheden uitgevoerd voor de vervanging van circa twee kilometer riool, welke in de periode van eind 2008-2009 worden uitgevoerd. Hiermee wordt de achterstand op de beoogde planning ingelopen.

Binnen de planperiode is het vervangen van de gemalen Vlietwijk en Noord-Hofland opgenomen. Voor het vervangen van gemaal Vlietwijk is gestart met de voorbereiding. Het aanpassen en vervangen van gemaal Noord-Hofland is voorlopig uitgesteld. De reden hiervoor is de afvoercapaciteit van de afvoerleiding naar de RWZI (zie hierboven). Bij de drukriolering is het vervangen van de pompinstallaties langs de Wilgenlaan opgenomen. De voorbereidingswerkzaamheden zijn hiervoor gestart.

2.2.4 Het voorkomen van ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater

De afgelopen jaren zijn aanzienlijke inspanningen gedaan om de vuilemissie terug te dringen, en daarmee te voldoen aan de basisinspanning. De basisinspanning is een afspraak om riolsystemen zodanig aan te passen dat de vuiluitworp uit overstorten van deze systemen op het oppervlaktewater wordt verminderd. Om dit te kunnen realiseren, was afgesproken de volgende maatregelen aan het rioleringssysteem uit te voeren:

1. Het afkoppelen van 23,6 ha verhard oppervlak
2. Het bouwen van een bergbezinkbassin
3. Het uitvoeren van additionele maatregelen, zoals het ophogen van overstorten

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

De stand van zaken op dit moment is:

1. Van het af te koppelen verhard oppervlak is 5,0 ha gerealiseerd. Tevens is gestart met de herontwikkeling van het ANWB-terrein en het defensie terrein (bemalinggebied Dobbewijk) en het woonzorgcomplex (bemalinggebied Vlietwijk) en de rioolvervanging van een deel van de Nassauwijk (bemalinggebied Centraal Gebied Zuid). Binnen deze projecten wordt ook verhard oppervlak afgekoppeld
2. De gemeente is voornemens om het geplande traditionele bergbezinkbassin te vervangen voor een lamellenafscheider voor gemend afvalwater. Dit gezien het feit dat een lamellenafscheider veel kleiner kan worden uitgevoerd dan een bergbezinkbassin en dus makkelijker inpasbaar is. De mogelijkheden hiervoor worden samen met de waterkwaliteitsbeheerder (Hoogheemraadschap van Rijnland) onderzocht
3. Het uitvoeren van de genoemde additionele maatregelen is voorlopig uitgesteld, omdat uit onderzoek van het Hoogheemraadschap van Rijnland is gebleken dat de afvoer van Voorschoten naar de RWZI onvoldoende capaciteit heeft. Maatregelen aan de riooloverstorten leiden in dat geval tot wateroverlastproblemen en / of verhoogde emissies. Daar moet aan worden toegevoegd dat het Hoogheemraadschap van Rijnland zelf de beheerder en eigenaar is van deze afvoerleiding

In de planperiode heeft het Hoogheemraadschap van Rijnland een dwangsom van ongeveer EUR 70.000 opgelegd aan de gemeente Voorschoten vanwege de in hun ogen te trage voortgang van uitvoering van de basisinspanning. Tot op heden wordt dit punt door de Gemeente Voorschoten bestreden.

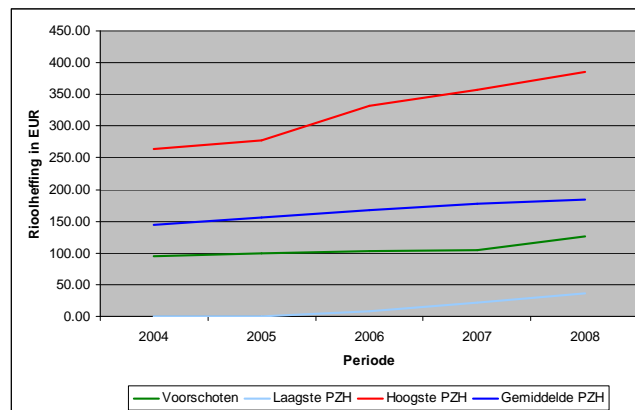
Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft in 2008 in overleg met de Gemeente Voorschoten het waterkwaliteitsspoor afgerond. Uit het waterkwaliteitsspoor blijkt dat aanvullende additionele rioleringsmaatregelen nodig zijn in (onder andere) de bemalinggebieden Bijdorp en Adegeest om de kwaliteit van het oppervlaktewater aldaar te verbeteren.

2.2.5 Het voorkomen van overlast voor de leefomgeving (in de breedste zin van het woord)

Door de wekelijkse inspectie van de hoofdgemalen en de twee jaarlijkse inspectie van de minigemalen is het functioneren van de gemalen gecontroleerd. Daar waar nodig zijn pompen gerepareerd.

2.2.6 Het doelmatig organiseren van de gemeentelijke rioleringszorg

Een indicator voor doelmatigheid van de rioleringsactiviteiten, is de lange-termijnontwikkeling van het rioolrecht. In het vorige GRP is vastgesteld dat het rioolrecht een dekkingpercentage dient te hebben van 100 %. Feitelijk is dit ook zo, echter een deel van kosten wordt gedekt uit de egalisatievoorziening. Het rioolrecht is voor 2007 en 2008, respectievelijk vastgesteld op EUR 105,27 en EUR 126,08. De ontwikkeling van het rioolrecht in de afgelopen vijf jaar is te zien in figuur 2.1, afgezet tegen de het gemiddelde, laagste en hoogste tarief binnen de provincie Zuid-Holland.

Figuur 2.1 Ontwikkeling rioolrecht in de periode 2004-2008

Conclusie is dat de Gemeente Voorschoten in 2008 circa 32 % onder het gemiddelde tarief binnen de provincie Zuid-Holland zit.

In het vorige GRP is aangegeven, dat binnen de afdeling Ruimtelijk beheer voor het taakveld rioleringszorg 3,5 tot 4,0 FTE benodigd is. In 2008 is het aantal FTE uitgebreid van 2,0 naar 3,0 FTE, deels met inhuur.

Daarnaast is een aantal uiteenlopende activiteiten uitgevoerd om de rioleringszorg op orde te brengen:

- De vaste objectgegevens zijn in het beheersysteem beschikbaar. In de afgelopen planperiode is tevens een start gemaakt om de kwaliteit van de beschikbare objectgegevens te verbeteren
- Het actuele inzicht houden in het werkelijk functioneren van de vrijvervalriolering (controleberekeningen)
- Het actuele inzicht houden in het werkelijk functioneren van de rioolgemaal
- Het controleren van vergunningen en verordeningen

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Wat er niet is gebeurd en wel in het vorige GRP was afgesproken, is:

- Het opstellen van jaarprogramma's rioleringszorg
- Het ontwikkelen van inzicht in het werkelijk functioneren van de vrijval riolering (monitoring)

De belangrijkste reden hiervoor zijn capaciteitsproblemen bij de Gemeente Voorschoten.

2.3 Evaluatie speerpunten

Voor wat betreft de realisatie van de speerpunten uit het vorige GRP kan dit op de volgende wijze worden samengevat. De gemeente Voorschoten heeft een duidelijke stap voorwaarts gemaakt in het doelmatig organiseren van de rioleringsactiviteiten. Dit blijkt onder andere uit het op orde brengen van de gegevens over de riolering, en het inspecteren van de riolering om de toestand ervan te achterhalen. Op basis hiervan is men begonnen met het vervangen van slechte riolen en het uitvoeren van de benodigde milieu-inspanningen. Weliswaar is men daar nog niet klaar mee, maar inmiddels wel goed op weg.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

3 Verbrede rioleringstaken 2013

Vanuit de (nieuwe) Wet Verbrede Watertaken (WVW) zijn de zorgplichten van de gemeente nauwkeurig aangegeven. Per zorgplicht dient de gemeente vervolgens haar doelstellingen voor de komende planperiode te definiëren. In dit hoofdstuk worden de ambities van de gemeente Voorschoten met betrekking tot deze verbrede rioleringstaken uit de doeken gedaan. Natuurlijk moeten deze ambities zijn afgestemd met het beleid van de gemeente Voorschoten, maar ook van de andere overheden, waar deze rioleringstaken raakvlakken mee hebben. Daarom wordt hieronder eerst op deze beleidsomgeving ingegaan.

3.1 Beleidsomgeving

3.1.1 Europese Unie: Kaderrichtlijn Water

Eind 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in werking getreden. De KRW heeft tot doel de kwaliteit van de oppervlaktewateren en het grondwater in de Europese Unie te beschermen en te verbeteren. In beginsel dient het watersysteem in 2015 kwalitatief (chemisch en ecologisch) op orde te zijn. De KRW biedt onder voorwaarden een mogelijkheid tot fasering (tot 2027). De rijksoverheid dient uiterlijk eind 2009 per stroomgebied de zogenaamde stroomgebiedbeheersplannen bij de Europese Unie in te dienen. De Gemeente Voorschoten ligt in het stroomgebied van de Rijn-west. Dit stroomgebied is één van de vier stroomgebieden in Nederland waarop de KRW van toepassing is. De coördinatie voor de totstandkoming van deze plannen berust bij het waterschap, in geval van de gemeente Voorschoten is dat dus het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Van belang voor de Gemeente Voorschoten is dat binnen haar gemeentegrenzen geen waterlichamen zijn geïdentificeerd. Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft wel gevraagd incidenteel een bijdrage te leveren aan het op te stellen Watergebiedsplan Zuidgeest. Burgemeester en wethouders van Voorschoten hebben op 18 december 2007 ingestemd met het leveren van deze incidenteel gevraagde inspanning.

Hiernaast kan het innemen van vuilwater van de watersport ook een gemeentelijke taak zijn. Hiervoor dienen innamestations lang de Vliet te worden gerealiseerd, die op kosten van de gemeente worden beheerd. Een en ander is overleg met de vereniging Water-stad-land. De Gemeente Voorschoten is voornemens om voorlopig één jaar lid te worden van de vereniging Water-stad-land, zodat meegepraat en gestemd kan worden over de hoogte van de contributie. Het lidmaatschap hiervoor bedraagt EUR 10.000,00.

3.1.2 Het Rijk: Wet Verbrede Watertaken

Op 1 januari 2008 is de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken in werking getreden, kortweg Wet verbrede watertaken (WVW). Het is geen zelfstandige wet maar een titel voor de wijziging van drie bestaande wetten. Zo is de gemeentelijke rioleringszorgplicht in de Wet milieubeheer (het oude artikel 10.33) vervangen door een zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater en zijn er zorgplichten en bevoegdheden bijgekomen voor regenwater en grondwater. De wijzigingen zijn doorgevoerd in de Wet milieubeheer (Wm), de Gemeentewet en de Wet op de waterhuishouding.

De wet voorziet in de volgende plichten en instrumenten:

1. Zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater (artikel 10.33, Wm)
2. Zorgplicht voor de doelmatige inzameling en verwerking van het afvloeiende regenwater voor zover dat niet redelijkerwijs van de perceeleigenaar kan worden verwacht (artikel 9a Wet op de waterhuishouding)
3. Zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen voor de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van het waterschap of provincie behoort (artikel 9b, Wet op de waterhuishouding)
4. Heffingsbevoegdheid voor het verhalen van de kosten van de gemeentelijke zorgplichten (artikel 228a, Gemeentewet)
5. Verbreding gemeentelijk rioleringsplan waarin ook aandacht aan de zorgplichten voor regenwater en grondwater moeten worden besteed (wijziging artikel 4.22, Wm)

Gemeenten dienen in het nieuwe GRP aan te geven hoe binnen de wettelijke kaders invulling wordt gegeven aan de zorgplichten. Hieronder worden de genoemde wijzigingen kort toegelicht en de gevolgen voor het GRP.

Zorgplicht afvalwater

Voor de bestaande zorgplicht voor de inzameling van afvalwater is niet veel veranderd. Gemeenten zijn verplicht het afvalwater dat op de percelen op haar grondgebied vrijkomt in te zamelen en te transporteren door middel van een openbaar vuilwaterriool. Als het (financieel) niet haalbaar is overal riolering aan te leggen, kan hiervan afgeweken worden als met een alternatieve voorziening eenzelfde graad van milieubescherming wordt bereikt. De gemeente moet een visie hebben of ontwikkelen over de vraag in welke situaties ze kiest voor transport naar de AWZI via een openbaar vuilwaterriool en wanneer andere (individuele) systemen toepast worden. Bovendien zal de keuze tussen een smalle zorgplicht (alleen inzamelen) en een brede zorgplicht (inzamelen en zuiveren) duidelijk naar voren moeten komen.

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Zorgplicht regenwater

Formeel bestaat nu een zorgplicht voor de inzameling van regenwater voor zover de perceelseigenaar het regenwater redelijkerwijs niet zelf kan verwerken. Gemeenten moeten zelf bepalen in welke situaties zij redelijkerwijs van perceelseigenaars mogen verwachten dat zij het regenwater zelf verwerken. De gemeente heeft instrumenten in de vorm van maatwerkvoorschriften en/of een gemeentelijke verordening om eisen te stellen aan de kwantiteit en de kwaliteit van het in te zamelen regenwater. In het GRP moet duidelijk gemaakt worden wat in principe verwacht wordt van percee-eigenaren. De regenwaterzorgplicht is een inspanningsverplichting. Gemeenten kunnen niet (direct) het regenwater van alle extreme buien inzamelen. Hierin hebben gemeenten ook een keuze: hoe vaak vinden we water op straat of wateroverlast aanvaardbaar? Bovendien dient een GRP aan te geven hoe de gemeente van plan is zelf dit hemelwater te gaan verwerken.

In de definities is onderscheid gemaakt tussen stedelijk afvalwater en regenwater. Regenwater wordt zolang het niet in aanraking komt met ander afvalwater of verontreinigingen, niet (meer) beschouwd als afvalwater.

Zorgplicht grondwater

Ook de zorgplicht voor het grondwater heeft het karakter van een inspanningsverplichting. De gemeente is niet per definitie verantwoordelijk voor handhaving van het grondwaterpeil in het bebouwde gebied. De zorgplicht beperkt zich tot 'structurele' problemen, en voor zover niet de verantwoordelijkheid voor waterschap of provincie. Bovendien is de particulier in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Overtollig grondwater dat hij redelijkerwijs niet zelf kan afvoeren, moet hij kwijt kunnen bij de gemeente, mits dit doelmatig is. De gemeente is hierbij het eerste aanspreekpunt (loket) voor de burger. De zorgplicht is in algemene bewoordingen beschreven. Het is van belang om die ruime begrippen in het GRP toegespitst op de lokale situatie duidelijk af te bakenen.

Bekostigingssysteem

De WVV voorziet tevens in een nieuw bekostigingssysteem: de verbrede rioolheffing. Hierin kunnen de drie genoemde zorgplichten van de gemeente worden gesplitst. Dit is niet verplicht. De rioolheffing geeft meer mogelijkheden voor de dekking van de kosten die met de gemeentelijke afvalwater-, regenwater- en grondwaterzorgplicht gemoeid zijn dan het oude rioolrecht, dat een retributie was. De gemeente mag voortaan maximaal twee heffingen hiervoor in het leven roepen. Vanuit de nieuwe rioolheffing mogen ook kosten gedekt worden die geen individueel profijt opleveren, zoals het afkoppelen verhard oppervlak, infiltratie van regenwater, klimaatonderzoek en bergingsvijvers voor regenwater. Er geldt voor de invoering van de nieuwe rioolheffing(en) dat deze uiterlijk 1 januari 2010 ingevoerd dienen te zijn.

3.1.3 Het Rijk: Lozingsbesluiten

Per 1 januari 2008 zijn een aantal nieuwe lozingsbesluiten (dat wil zeggen; regelgeving met betrekking tot lozingen op de riolering) van kracht geworden:

- Het Activiteitenbesluit
- Het Besluit lozing afvalwater huishoudens (Bah!)

Daarnaast is een besluit in voorbereiding wat de lozingen moet regelen van de niet-inrichtingen. Alhoewel er weinig is veranderd ten aanzien van wat er op het riool geloosd mag worden, waren deze besluiten noodzakelijk:

- Omdat de wirwar van oude besluiten dusdanig onoverzichtelijk was, dat behoefte was ontstaan aan eenduidige regelgeving
- Omdat Wet Verbrede Watertaken een onderscheid maakt in hemelwaterstelsels en riolering, en dus regelgeving van lozingen dienovereenkomstig ook moeten worden gedifferentieerd
- Omdat er gestreefd wordt naar vermindering van de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven, waardoor een groot aantal vergunningplichtige lozingen vervangen zijn door algemene regels

Voor gemeenten zal dit in zijn algemeenheid een verschuiving betekenen van vergunningverlening naar toezicht en handhaving.

3.1.4 Het Rijk: Waterbeleid 21^e eeuw

Na de wateroverlast en de (bijna)overstromingen in de jaren negentig is de commissie 'Waterbeheer 21^e eeuw' ingesteld. Deze commissie heeft advies uitgebracht over de manier waarop wateroverlast in de toekomst kan worden voorkomen, rekeninghoudend met klimaatveranderingen. De commissie introduceerde de trits 'Vasthouden, bergen en dan pas afvoeren'. Dit betekent dat het regenwater het best op de plek waar het valt in of op de grond moet worden vastgehouden. Als dit niet kan, moet het regenwater zoveel mogelijk geborgen worden, zodat geen grote afvoerpieken ontstaan. Is dit ook niet mogelijk, dan mag het overtollige regenwater pas naar een andere plek afgevoerd worden. Voor het stedelijke gebied betekent de trits dat het water zoveel mogelijk in het stedelijke gebied vastgehouden wordt, zodat geen grote piekafvoeren naar het landelijke gebied ontstaan. Het vastgehouden water moet wel redelijk schoon zijn. Dit stelt dus eisen aan de overstorten vanuit de riolering. De regering heeft het advies van de commissie in hoofdlijnen opgenomen in het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water, Waterbeleid 21^e eeuw'. In 2003 heeft dit beleidsvoornemen geresulteerd in het 'Nationaal Bestuursakkoord Water', waarin alle overheden onderling afgesproken hebben het watersysteem op deze wijze orde te hebben in 2015, en te houden tot 2050.

Voor gemeenten is het van belang dat in hun GRP's maatregelen zijn opgenomen om enerzijds in 2015 structurele wateroverlastproblemen (ten gevolge van de riolering) opgelost te hebben (en te houden tot 2050).

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

3.1.5 Het Rijk: Bestuursakkoord Waterketen

In 2007 is het Bestuursakkoord Waterketen door de verschillende overheden ondertekend om een extra impuls te geven aan de ontwikkeling van een meer doelmatige en transparante waterketen, met behoud en versterking van de goede prestaties op het gebied van volksgezondheid, milieu en leveringszekerheid. Speerpunten hierbij zijn benchmarking, samenwerking in de waterketen, transparantie in kosten en prestaties, en aandacht voor innovaties.

Concreet betekent dit voor gemeenten het actief participeren in samenwerkingsprojecten met waterschappen en andere gemeenten, en het op orde brengen van de financiële huishouding van de riolering.

3.1.6 Het Rijk: Grondroedersregeling (oftewel WION, Wet Inventarisatie Ondergrondse Netten)

De Tweede Kamer heeft in juni 2007 ingestemd met het wetsvoorstel Informatie-uitwisseling ondergrondse netten, ook wel de Grondroedersregeling genoemd. De informatie-uitwisseling tussen gravers en beheerders van kabels en leidingen werd tot dusver verzorgd door het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC). Het vrijwillige karakter van de informatie-uitwisseling door het KLIC wordt in het wetsvoorstel omgezet in een verplichting. Bedrijven die graafwerkzaamheden verrichten moeten voortaan informatie over de ligging van kabels en leidingen opvragen en zorgvuldig werken bij het graven. Dit geldt ook voor de gegevens over de ligging van de gemeentelijke riolering. In eerste instantie vielen de huisaansluitingen ook onder deze regeling. Inmiddels heeft de minister van Economische Zaken toegezegd de verplichte registratie van huisaansluitingen uit de wet te schrappen. Voor het op orde brengen van de gegevens van de hoofdriolering geldt een overgangperiode van één jaar.

3.1.7 Provincie Zuid-Holland: Beleidsnota Water / Beleidsnota Groen, Water en Milieu

De provincie maakt zich hard voor een duurzaam Zuid-Holland, waarin mensen met plezier wonen, werken en recreëren. Dit dankzij een waterrijke omgeving met water van goede kwaliteit en ondanks de lage ligging (veelal beneden de zeespiegel) en de klimaatveranderingen.

Deze visie is uitgewerkt in de Beleidsnota Water (november 2005) en het Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006-2010 (juni 2006). De Beleidsnota Water vormt een bouwsteen voor het Beleidsplan Groen, Water en Milieu en beschrijft hoe de provincie aankijkt tegen de vernieuwde rolverdeling tussen Rijk, provincie, waterschappen en gemeenten. De Beleidsnota Water bevat ook 10 punten voor de provinciale wateragenda.

Het Beleidsplan Groen, Water en Milieu vormt het wettelijk verplichte provinciale Waterhuishoudingsplan. In het plan staan doelen voor waterveiligheid, waterkwaliteit en waterbeheersing en wat de provincie doet om de doelen te bereiken en wat van anderen wordt verwacht. Voor de gemeentelijke rioleringszorg is met name het aspect waterkwaliteit van belang, en – in aanvulling op de KRW – worden door de Provincie daar de volgende eisen aan gesteld:

- Brongerichte aanpak bij lozingen van afvalwater, indien nodig aangevuld met end-of-pipemaatregelen
- Uiterlijk 1 januari 2008 alle ongezuiverde lozingen gesaneerd
- Aansluiten glastuinbouw op de riolering
- Afkoppelen verhard oppervlak: uiterlijk in 2010 een afkoppelplan voor elke gemeente
- Sanering risicovolle overstorten

3.1.8 Provincie Zuid-Holland: Rioleringsbeleid Buitengebied

Alhoewel onderdeel van bovengenoemd beleidsplan, neemt de aanpak van ongezuiverde lozingen in het buitengebied een aparte plaats in. In 1998 (en vervolgens in 2002 geactualiseerd) is gesteld dat:

- De gewenste wijze van aansluiting afhangt van de kwetsbaarheid van het betreffende gebied
- Gemeenten zorg moeten dragen voor realisering van voorzieningen indien die verder gaan dan de minimumeisen uit het lozingenbesluit, maar dat voor het beheer van deze voorzieningen een inspanning van de waterkwaliteitsbeheerder wordt verwacht

3.1.9 Hoogheemraadschap van Rijnland: Waterbeheerplan 2006-2009

De grondslag voor het waterschapsbeleid is terug te vinden in het waterbeheerplan. De gehanteerde speerpunten hierbij zijn

- a) Veiligheid tegen overstromingen
- b) Voldoende water en c) gezond water. Met name het laatste speerpunt is van belang voor het VGRP

Deze speerpunten kunnen verder onderverdeeld worden in de (sub-)doelen

- a) Goede inrichting
- b) Levend water
- c) Schoon en helder oppervlaktewater
- d) Genoeg water
- e) Beleving

Op zijn beurt wordt dit verder vertaald naar vijf, voor de gemeenten relevante, aandachtsgebieden, te weten basisrioleringsplannen, afkoppelen verhard oppervlak, risicovolle overstorten, sanering ongezuiverde lozingen, en samenwerking in de afvalwaterketen. Deze worden hieronder in het kort behandeld:

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Basisrioleringsplan:

Voor het hoogheemraadschap is het Basisrioleringsplan (BRP) het instrument op basis waarvan zij beoordeelt in hoeverre de gemeente voldoet aan de basisinspanning en het waterkwaliteitsspoor. Daarbij gelden de volgende richtlijnen:

- Toetsing van de vuilemissie gebeurt in eerste instantie op basis van de eenduidige basisinspanning, zoals verwoord in de 'Tweede rioleringsnota' van de werkgroep Riolerings West-Nederland, waarbij de emissie niet hoger mag zijn dan die van een gegeven referentiestelsel
- Daarnaast dient toetsing van het waterkwaliteitsspoor plaats te vinden, conform de richtlijnen in dezelfde nota
- Het beleidsvoornemen van het Hoogheemraadschap was de realisatie van de basisinspanning en waterkwaliteitsspoor voor respectievelijk 1 januari 2005 en 1 januari 2007

Afkoppelen verhard oppervlak

Los van de basisinspanning, streven de waterkwaliteitsbeheerders naar een verdere afkoppeling van het verhard oppervlak, waarbij in 2030, 25 % van dit areaal is afgekoppeld. De wijze waarop het afstromend regenwater op het oppervlaktewater mag lozen wordt bepaald door middel van de 'beslisboom', waarbij aanvullende zuiveringseisen gesteld kunnen worden.

Risicovolle overstorten

Alle risicovolle overstorten dienden uiterlijk per 1 januari 2005 gesaneerd te zijn. Bij de enige overstort van Voorschoten die in deze categorie valt, zijn inmiddels maatregelen genomen.

Sanering ongezuiverde lozingen

De waterschappen willen gemeenten aanmoedigen tot een brede zorgplicht bij de aanpak van ongezuiverde lozingen. Zij willen daarbij de gemeenten ontzorgen met betrekking tot het beheer van deze voorzieningen.

Afvalwaterketen:

De waterschappen hebben zich uitgesproken voor meer 'verantwoorde' samenwerking in de waterketen. Dit moet leiden tot een volumereductie in de afvalwaterketen en het terugdringen van de hoeveelheid rioolvreemd water. In eerste instantie moet dit uitmonden in optimalisatiestudies en afvalwaterakkoorden, pas daarna worden mogelijkheden onderzocht naar organisatorische integratie met gemeentelijke rioleringspartners.

3.1.10 Gemeente Voorschoten: Sprankelend en betrokken

Het coalitieprogramma 2006-2010 van de Gemeente Voorschoten steekt voor de komende coalitieperiode in op een aantrekkelijke, aan het water liggende gemeenschap ('sprankelend'), waar ook op langere termijn het kwetsbare milieu moet worden bewaakt ('betrokken'). Van belang is dat het gemeentebestuur voor de komende periode inzet op een integraal 'waterplan, waarin aandacht wordt gegeven aan grondwaterproblematiek, rioleringsplan en blauwstructuur.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Daarnaast is afgesproken dat de gemeentelijke lasten (waaronder de rioolheffing) in principe alleen verhoogd zal worden met het inflatiepercentage. Voorts zal invulling worden gegeven aan resultaatgericht werken door het vaststellen van meetbare doelen.

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

3.1.11 Gemeente Voorschoten: Milieubeleidsplan 2004-2008

In 2004 heeft de gemeente het Milieubeleidsplan vastgesteld. De doelstellingen die relevant zijn voor riolering en water zijn ambitieus:

- Milieuschade door bedrijven beperken door vergunningverlening, controle en handhaving
- Inzetten op afkoppelen verhard oppervlak, in ieder geval in nieuwbouwwijken, maar ook mogelijkheden in bestaand gebied overwegen
- Aanpak grondwaterproblematiek
- Opstellen van waterplan voor de gemeente
- Beperking gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen
- Toepassing convenant Duurzaam Bouwen

3.1.12 Gemeente Voorschoten: Grond- en hemelwaterbeleid

In 2008 heeft de Gemeente Voorschoten de contouren aangegeven van het hemel- en grondwaterbeleid ('Handvaten voor de invulling van de zorgplichten hemel- en grondwater'). Hierin geeft de gemeente actief invulling aan haar wettelijke verplichtingen door:

- Inrichting van een waterloket waarin niet alleen de klachten over wateroverlast worden geregistreerd, maar waar vandaan bovendien richting bewoners de gewenste service en aandacht wordt gegeven. Dit moet worden geïntegreerd met het gemeentelijke servicepunt
- In ieder geval in nieuwbouwwijken, maar ook bij renovaties en reconstructies wordt ingestoken op afkoppelen van verhard oppervlak, zodat hemelwater gescheiden wordt van stedelijk afvalwater
- Het nemen van preventieve maatregelen om te voorkomen dat afvloeiend hemelwater wordt verontreinigd
- Het in voorkomende gevallen uitvoeren van onderzoek naar grondwaterproblemen en desgewenst bij reconstructies en herinrichtingen drainage toepassen

Hieronder wordt verder ingegaan hoe dit binnen het kader van dit VGRP verder wordt uitgewerkt.

3.2 Beleidskeuzes Gemeente Voorschoten**3.2.1 De relatie tussen een gemeentelijke watervisie en verbrede rioleringstaken**

Een visie op water geeft samenhang en richting aan de manier waarop met ontwikkelingen in Voorschoten omgaan. Een gemeentelijke visie geeft vanuit een brede context richting aan water op gemeentelijk grondgebied.

Een watervisie moet antwoord kunnen geven op de vragen: Wat wil de Gemeente Voorschoten met water en waarom vinden we water belangrijk?

Water neemt in Voorschoten een prominente plaats in, in het gebruik en de beleving van de leefomgeving. De gemeente heeft echter nog geen eenduidige visie ontwikkeld wat het wensbeeld van de gemeente is ten aanzien van water. Wel kan in worden gesteld dat Voorschoten streeft naar een veilig en ecologisch gezond watersysteem met een hoge belevingswaarde.

De gemeente wil dit om één van de laatste min of meer doorlopende schakels tussen duinen en groene hart (groenblauwe slinger of groene zwabber) te behouden.

Om een eenduidige visie over de inrichting en organisatie van het watersysteem te realiseren bestaat het voornemen om in 2009 gezamenlijk met het Hoogheemraadschap van Rijnland, een stedelijk waterplan op te stellen. Dit stedelijke waterplan bepaalt feitelijk de ontwikkelrichting van de gemeentelijke watertaken. Dan lijkt dit VGRP te vroeg komen. Echter een belangrijk deel van de gemeentelijke watervisie, namelijk het grond- en hemelwaterbeleid, is al wel uitgewerkt. Om die reden is gesteld dat het VGRP wel op voorhand kan worden opgesteld, maar daarbij dient te worden geanticipeerd op een gemeentelijk waterplan dat op punten een nadere invulling kan geven geeft van de verbrede rioleringstaken.

3.2.2 Eigen verantwoordelijkheid bij gemeentelijke watertaken van burgers en bedrijven

De gemeentelijke watertaken anno 2008 brengen niet alleen een verbreding met zich mee ten opzichte van het vanouds bekende taakveld riolering(zorg). Het betekent ook dat gebruikers van de riolering (burgers en bedrijven) een eigen verantwoording, c.q. zorgplicht hebben in het gebruik van de riolering. Dit houdt voor de komende periode concreet het volgende in:

1. Het in voorkomende gevallen zelf verwerken van hemelwater op eigen perceel.
Hemelwater wordt niet langer 'standaard' via een gemeentelijk riool afgevoerd. De gemeente zal de randvoorwaarden in de komende periode vastleggen in een hemelwaterverordening en / of maatwerkvoorschriften
2. Eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor de staat van de bebouwing en het perceel:
 - Voldoen aan de bouwregelgeving uit de Woningwet en de daarop gebaseerde regelgeving (Bouwbesluit en de gemeentelijke bouwverordening)
 - Het zelf treffen van maatregelen tegen eventuele grondwateroverlast, voorzover problemen niet aantoonbaar worden veroorzaakt door onrechtmatig handelen of nalaten van een buur (overheid of particulier). De gemeente zal de specifieke randvoorwaarden vastleggen in een grondwaterverordening

3.2.3 Zorg voor inzameling stedelijk afvalwater

De gemeente Voorschoten zal in de komende planperiode de nog resterende ongezuiverde lozingen van stedelijk afvalwater saneren, dit in lijn met het Provinciale en Waterschapsbeleid. Daarbij moet de specifieke aard van de resterende ongezuiverde lozingen – voornamelijk woonboten – in ogenschouw worden genomen. Voor de nog resterende percelen wordt, indien aansluiting op de riolering niet doelmatig is, gekozen voor een brede zorgplicht op voorwaarde dat het Hoogheemraadschap van Rijnland bereid is de gemeente in deze te ontzorgen.

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Vooralsnog kiest de gemeente voor de riolering als voorkeursoptie voor het afvoeren van stedelijk afvalwater. Alleen in geval van sanering van ongezuiverde lozingen in het buitengebied kan sprake zijn van het gebruik van IBA's voor het verwerken van stedelijk afvalwater.

De Gemeente Voorschoten zal in de planperiode er op toezien dat er op rechtmatige wijze wordt geloosd op de riolering. Vanwege de te verwachten veranderingen in regelgeving, zal in de komende planperiode een toezicht- en handhavingprotocol hiervoor worden uitgewerkt, dit eventueel in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Uitgewerkt grond- en hemelwaterbeleid

Zoals in 3.1.12 al naar voren kwam, zijn de contouren van het grond- en hemelwaterbeleid van de gemeente Voorschoten reeds bekend. Hieronder wordt dit nader uitgewerkt door de drie pijlers van dit beleid, waterloket, hemelwater, en grondwater nader te benoemen.

Waterloket:

Door een gemeentelijk waterloket in te richten hebben de burgers één aanspreekpunt als het gaat om problemen met stedelijk water. Hiermee voldoet de Gemeente Voorschoten aan de eis, dat de gemeente een 'loketfunctie' moet vervullen.

- Het waterloket wordt als klachtenregistrator geïntegreerd in het bestaande gemeentelijke servicepunt en als informatiepunt geïntegreerd in de gemeentelijke website. Hiermee worden bestaande middelen optimaal benut. Op de website wordt informatie verschaft over de werking van het watersysteem, over het gemeentebeleid en over de te nemen maatregelen
- Bij klachten wordt de bewoner centraal gesteld. Dit houdt in dat empathie wordt getoond voor de situatie tijdens het verwerken van de klacht. Binnen een week wordt een afspraak gemaakt met de bewoner voor een huisbezoek door een deskundige (sociaal en geduldig) om polshoogte te nemen en de oorzaak van de wateroverlast vast te stellen. Belangrijk is dat snel de urgentie van de overlast wordt vastgesteld. Dit bepaalt namelijk de volgorde en het tijdsbestek waarin maatregelen getroffen moet worden
- Het waterloket is reactief en komt dus pas in actie als er een klacht binnenkomt. Dit is in lijn met de stelling dat wateroverlast vooral een ervaring is. Wel is het van belang, dat burgers het waterloket weten te vinden. Het zoeken van media-aandacht op gepaste momenten draagt bij aan de bekendheid van het waterloket

Hemelwater:

Bij de invulling van de zorgplicht hemelwater gaat het vooral om het afkoppelen van hemelwater, wie dat gaat betalen en wanneer dat gebeurt. Van belang is dat bij het verwerken van hemelwater, zoals infiltreren of lozen op oppervlakte water, de functies van het grondwater- en oppervlaktewatersysteem gewaarborgd zijn of verbeterd worden.

- In de komende planperiode zal bepaald worden in welke delen van het gemeentelijk grondgebied de bodemgesteldheid dusdanig is dat van de perceelegeenaar gevraagd kan worden zelf voor infiltratie van hemelwater in de bodem te zorgen. Vooralnog beschouwt de gemeente Voorschoten de bestaande situatie als te riskant (risico van wateroverlast) om alvast hiermee te experimenteren. Wel zal in de nieuwbouwsituaties bekeken worden in hoeverre het vrijkomende hemelwater direct op het oppervlaktewater kan worden geloosd, en als dit redelijkerwijs mogelijk is, zal dit ook aan de perceelseigenaren worden opgelegd
- Omdat het uitgangspunt van de gemeente Voorschoten is om maximaal in te steken op afkoppeling van verhard oppervlak, laat zij bij alle grootschalige nieuwbouwprojecten gescheiden rioolstelsels aanleggen waarbij al het verharde oppervlak is afgekoppeld (ook de daken). In bestaande situaties zal alleen worden afgekoppeld in geval van reconstructies en rioolvervangingen. Bovendien wordt in die gevallen ook bekeken in hoeverre dit doelmatig is. Dit betekent een aanzienlijke bandbreedte van interventiemogelijkheden. In hoofdstuk 5 worden de keuzes in deze nader uitgewerkt
- Hierbij zullen de betrokken woningen verplicht worden hun externe regenpijpen aan de voorkant af te koppelen, waardoor de kosten voor de burger beperkt zullen blijven. Om het afkoppelproces te versnellen zal hiervoor subsidie worden verleend door de gemeente. Eén en ander zal in een hemelwaterverordening worden vastgelegd
- De gemeente Voorschoten heeft geen recente ervaringen met wateroverlast door hevige regenval, waardoor referentie naar een maatgevende historisch gebeurtenis niet mogelijk is. Daarom wordt niet alleen in nieuwbouwsituaties het regenwaterriool gedimensioneerd op bui 8 van de Leidraad riolering. Ook bij reconstructie en rioolrenovatie in bestaand gebied wordt dit uitgangspunt gehanteerd. In de komende planperiode, wellicht parallel aan het opstellen van het waterplan, zal nader onderzoek gedaan worden om conform het Nationaal Bestuursakkoord het watersysteem op orde te houden / brengen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen waterhinder, wateroverlast en waterschade. Daarbij zal ook gekeken worden in hoeverre oppervlakkige afstroming naar bijvoorbeeld groenstroken of greppels gerealiseerd kan worden, of in hoeverre aanpassingen aan de bestrating bij gecombineerde werkzaamheden een oplossing kunnen bieden
- Het afkoppelen van verhard oppervlak betekent, dat activiteiten die het afvloeiende hemelwater vervuilen waar mogelijk vermeden moeten worden. Het gaat hier bijvoorbeeld om het wassen van de auto op straat of het gebruik van uitlogende materialen zoals zink, lood of koper. Daarnaast moet het strooien van zout ter bestrijding van gladheid geminimaliseerd worden, en het gebruik van chemische onkruidbestrijding op de verharding moet worden vermeden. Een beheerplan voor afgekoppelde verharde arealen, en uitvoering hiervan, lijkt hierop het passende antwoord te zijn

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Grondwater:

De zorgplicht voor het grondwater is de grootste verandering in het gemeentelijke waterpakket. Daarom is het belangrijk, dat het beleid hierover vanaf het begin duidelijkheid geeft waar de Gemeente Voorschoten heen gaat met de grondwaterproblematiek.

- De grondwatersituatie is onlangs in kaart gezet. Hiermee is inzicht verkregen op welke locaties binnen de Gemeente Voorschoten een grotere kans is op grondwateroverlast. Vooral nog wordt er niet gekozen voor het opzetten van een structureel meetnet. Wel kan naar aanleiding van ervaringen in het waterloket er gedurende een bepaalde periode een tijdelijk meetnet worden ingericht om de noodzakelijke maatregelen beter te kunnen onderbouwen
- Als blijkt dat ergens structureel grondwateroverlast voorkomt wordt drainage aangelegd in de openbare ruimte. De aanleg gebeurt alleen bij nieuwbouw of vervangingswerkzaamheden van het riool. Daarmee hoeft de straat niet apart te worden opengebrouwen wat overlast voor bewoners minimaliseert. De kosten voor de aanleg van drainage op particulier terrein zijn voor de perceelseigenaar
- Lekke riolering beïnvloedt de grondwaterstand en de grondwaterkwaliteit, maar het verhoogt vooral de hoeveelheid afvalwater dat gezuiverd moet worden. Het is daarom belangrijk om lekke riolering te repareren of te vervangen. Het riool in hoge mate waterdicht houden vereist echter veel onderhoud en leidt tot erg hoge kosten. Binnen de gemeente Voorschoten wordt dan ook alleen lekke riolering vervangen of gerepareerd bij extreme infiltratie. Echter, het vervangen of repareren van riolering mag niet leiden tot grondwateroverlast. Daarom is bij elk rioleringsproject onderzoek vereist
- Het is voortaan van belang dat er overzicht is van waar drainage in de grond ligt. Omdat het huidige inzicht in de reeds aanwezige drainage erg beperkt is, ligt de prioriteit voortaan bij het bijhouden van de gegevens over de nieuwe drainage
- Ten slotte, de Gemeente Voorschoten is niet de grondwaterbeheerder; Het college van B&W heeft enkel de inspanningsplicht om bij grondwateroverlast doelmatige maatregelen te nemen als andere overheden niet aan te spreken zijn op hun verantwoordelijkheden. Het aanpakken van grondwateroverlast moet per locatie worden bekeken, omdat het maatwerk vereist

3.2.4 Aanpak onderhoudsachterstand riolering

De gemeente Voorschoten heeft de afgelopen periode veel tijd en geld gestoken aan het op orde brengen van de informatie over de riolering. Met deze informatie wil zij voor de komende planperiode de maatregelen gaan uitvoeren die nodig zijn voor het peil houden van de toestand van de riolering (en bijbehorende objecten). Inmiddels is gebleken dat er sprake is van een onderhoudsachterstand (zie hiervoor Hoofdstuk 4). In plaats van te kiezen voor een strategie van preventief onderhoud, kiest zij om doelmatigheidsredenen voor een strategie waarbij het wegwerken van de onderhoudsachterstanden prioritair is. Het wegwerken van deze achterstand zal over een nog nader te bepalen periode worden uitgesmeerd. Niet alleen worden de inspanningen en lasten daarmee meer gelijkelijk verdeeld, bovendien biedt dit meer mogelijkheden om de overige plannen van de gemeente Voorschoten hiermee te integreren.

In bijlage 3 is aangegeven op welke wijze de gemeente Voorschoten de schadebeelden in haar riolering classificeert. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen 'ernstige' en 'urgente' problemen, waarbij het uitgangspunt is dat urgente problemen op korte termijn worden opgelost, zodat uiteindelijk calamiteiten door deze onderhoudsstrategie worden voorkomen.

3.2.5 Milieumaatregelen

Ook voor de komende planperiode zal de Gemeente Voorschoten zich inspannen om aan de eisen gesteld door de waterkwaliteitsbeheerder, te voldoen. Omdat deze eisen niet wezenlijk anders zijn dan in de vorige planperiode, betekent dit een continuering van de beleidskeuzes van het vorige GRP, oftewel het nemen van die maatregelen die nodig zijn voor het verkrijgen en / of continueren van de noodzakelijke WvO-vergunning, dat betekent in principe voldoen aan de eisen voortvloeiend uit de basisinspanning en het waterkwaliteitsspoor.

Doelmatigheid

De gemeente Voorschoten heeft in 2008 de rioolheffing aanmerkelijk verhoogd. Voor de planperiode is het streven dat deze heffing alleen met de inflatie verhoogd zal worden. Dit zou op gespannen voet kunnen staan met de elders in dit stuk genoemde waterambities van de gemeente. In Hoofdstuk 5 wordt daarom ingegaan op de keuzes die de gemeente hierin heeft.

Uitgangspunt daarbij is dat het dekkingspercentage van de belasting 100 % zal zijn, met andere woorden dat alle rioleringsactiviteiten vanuit de rioolheffing (en de eventuele egalisatievoorzieningen) gefinancierd zullen gaan worden.

Vooralsnog kiest de gemeente ervoor om met een enkele rioolheffing de komende planperiode in te gaan. In deze periode zal onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn voor een aparte heffing voor de watersysteemtaken.

De Gemeente Voorschoten zal in de komende planperiode de mogelijkheden van verbetering van de doelmatigheid van de rioleringsactiviteiten verkennen, welke te behalen zijn door een intensievere samenwerking met het Hoogheemraadschap van rijnland. In 2008 wordt daarom meegewerkt aan de voorbereidende werkzaamheden voor een optimalisatiestudie rondom de RWZI 'Leiden Zuidwest'.

3.3 Doelstellingen, functionele eisen, maatstaven, meetmethoden

Conform de afspraken in het coalitieprogramma moeten de beleidsdoelstellingen geconcretiseerd worden in meetbare doelen. Dit is in bijlage 2 uitgewerkt, waarbij alle genoemde doelstellingen zijn vertaald in functionele eisen, maatstaven en meetmethoden.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

4 Toetsing huidige situatie

De basis voor het activiteitenprogramma van dit VGRP voor de komende jaren, is de vergelijking tussen de huidige situatie en de kwaliteit van de rioleringszorg zoals de gemeente Voorschoten zich heeft voorgenomen in het vorige hoofdstuk. Hieronder wordt inzicht gegeven in die huidige stand van zaken.

In zijn algemeenheid worden de taken van de verbrede gemeentelijke rioleringsstaken (stedelijk afvalwater, hemelwater, en grondwater) als volgt onderverdeeld:

1. Zorgplicht stedelijk afvalwater
 - Inzameling stedelijk afvalwater
 - Transport stedelijk afvalwater
2. Zorgplicht hemelwater
 - Inzameling hemelwater
 - Verwerking hemelwater
3. Zorgplicht grondwater
4. Voorwaarden voor effectief beheer
 - Data- en gegevensbeheer
 - Doelmatigheid
 - Dienstverlening

Hieronder wordt voor elk van deze punten aangegeven in hoeverre de huidige situatie al voldoet aan de gestelde eisen maatstaven, waarbij begonnen wordt met het laatste punt omdat, zoals de naam als zegt, dit voorwaardelijk is voor het effectief vervullen van de overige doelstellingen.

4.1 Data- en gegevensbeheer

Dit betreft de functionele eisen 15, 16 en 17

Uit de inventarisatie is gebleken dat de gemeente Voorschoten de volgende voorzieningen in beheer en eigendom heeft die betrekking hebben op verbrede rioleringsstaken:

- In totaal is 89,7 km vrijvervalriolering en 10,9 km drukriolering aanwezig. Een overzicht van de bemalinggebieden is weergegeven in figuur 4.1.
- In figuur 4.2 is weergegeven hoe de verhouding van de verschillende type stelsel (gemengd, gescheiden, verbeterd gescheiden en drukriolering) binnen de Gemeente Voorschoten is.
- Er zijn 13 gemalen aanwezig met in totaal circa 4,7 km persleiding aanwezig
- Het drukrioleringsstelsel bevat in totaal 55 drukrioleringsunits (of minigemalen)
- Er zijn twee bergbezinkbassins aanwezig

Een volledig overzicht is weergegeven in tabel 4.1.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Voorzieningen in beheer bij de gemeente Voorschoten (datum: 01-10-2008)

Voorziening	Aantal
Vrijverval riolen	89,7 km
Persleiding gemalen	4,7 km
Persleiding pompputten	10,9 km
Vacuümleiding	0 km
Bergbezinkvoorzieningen	2 Stuks
Zuiverende voorzieningen van rioolstelsel *	0 Stuks
IBA's **	2 Stuks
Pompunits woonboten	0 Stuks
Pompunits kunstwerken (RWA)	1 Stuks
Vacuümputten	0 Stuks
Inspectieputten	Ca. 2.300 Stuks
Kolken	Ca. 8.000 Stuks
Lijngoot	Ca. 400 m
Koppelputten	0 Stuks
Overstorten	47 Stuks
Nooduitlaten	0 Stuks
Pompputten	55 Stuks
Schuiven	0 Stuks
Gemalen	13 Stuks

* = Betreft lamellenfilters

** = IBA I 2x (allen smalle zorgplicht en septic tank, akkoord Rijnland)

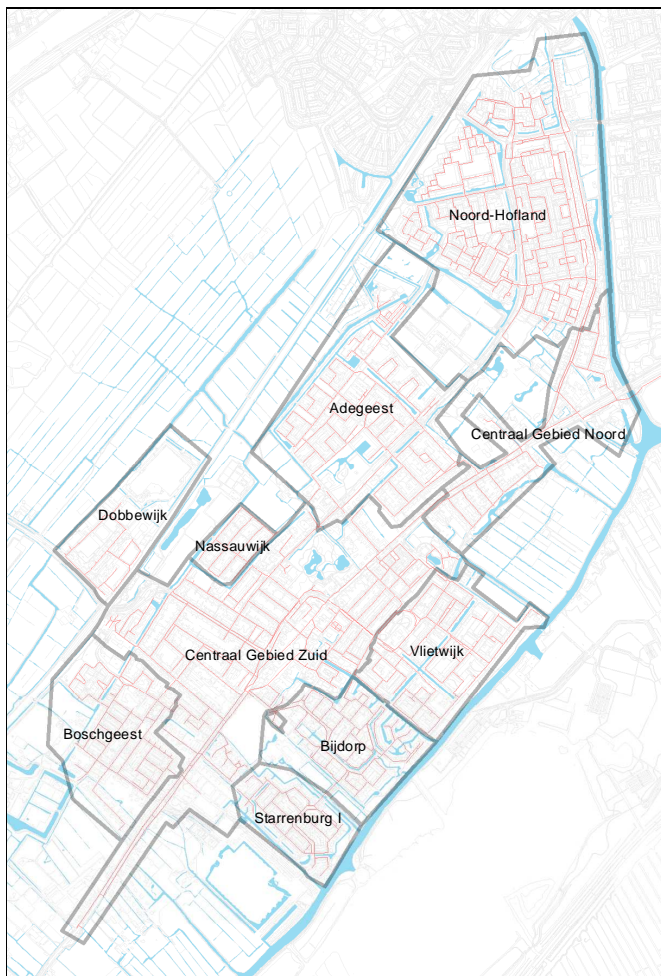
IBA II 0x

IBA III 0x (brede zorgplicht)

Concept

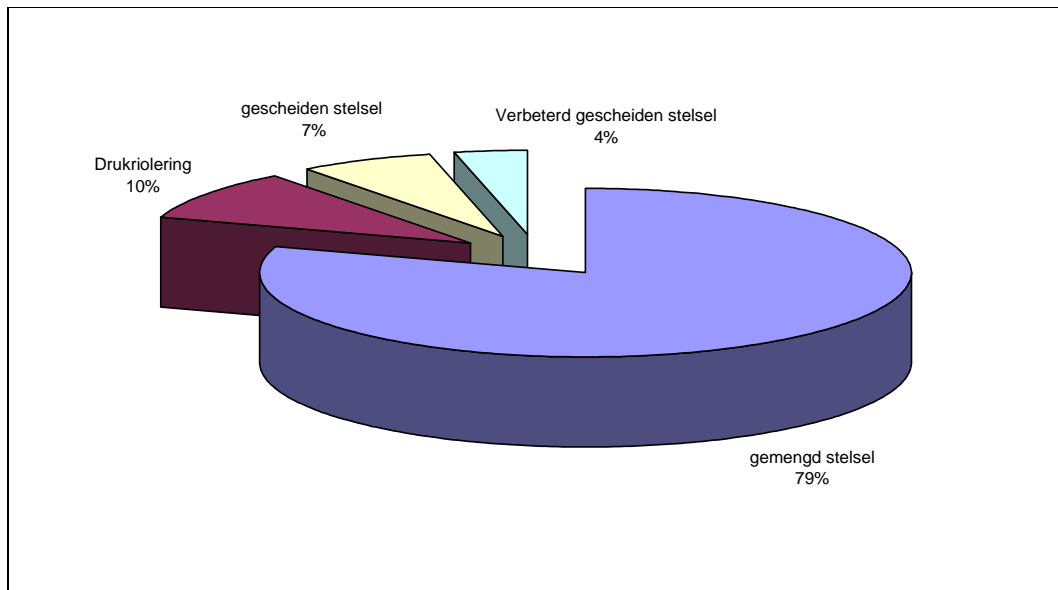
Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Circa 25 % van het rioelstelsel is aangelegd voor 1970. Dit betekent dat ongeveer een kwart van het stelsel bestaat uit rioelbuizen met mogelijk een kwalitatief slechte buisverbinding (kitverbindingen met vaar- en moereindconstructie).

Figuur 4.1 **Overzicht gemengde riolering Voorschoten**

Uit een inventarisatie ter voorbereiding van de introductie van de grondroerdersregeling is gebleken dat de Gemeente Voorschoten alle data van de rioleringsgegevens heeft ingewonnen, met uitzondering van de rioelhuisaansluitingen, de aanwezige drainage, en enkele collecteurriolen. Met uitzondering van de laatste, zijn deze categorieën hier niet noodzakelijk voor. Daarom kan worden gesteld dat de rioleringsgegevens bijna voldoende zijn opgewerkt om binnenkort aan de wettelijke verplichtingen te voldoen. Om hier uiteindelijk aan te voldoen ontbreekt alleen nog de migratie van deze gegevens naar de landelijk vastgestelde IMKL-standaard.

Figuur 4.2 Verdeling van stelseltype over de gemeente

Uit de problematiek rondom niet-aangesloten panden is gebleken dat er binnen de gemeente nog niet een volledig overzicht is van aangesloten panden en bedrijven, omdat de heffing van belastingen niet overeenstemde met de feitelijke aansluiting op de riolering.

Het in het vorige GRP aangekondigde meetplan en de daarbij horende uitvoering van metingen in het rioolstelsel is nog niet gerealiseerd.

Wel heeft de gemeente Voorschoten inmiddels een goed overzicht van de toestand van haar rioolstelsel. Uit figuur 4.3 komt naar voren dat inmiddels 48 % van de riolering is geïnspecteerd. Dat is nog niet conform de gestelde eis, maar is al wel aanmerkelijk meer dan enkele jaren terug.

Geconcludeerd kan worden dat de Gemeente Voorschoten nog niet aan de gestelde eisen voldoet; Voor de grondroerdersregeling en de rioolinspectiegegevens verloopt de inhaalslag volgens planning, voor de financieel-administratieve kant en de uitvoering van het meetplan moeten nog nadere afspraken gemaakt worden.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

4.2 Doelmatigheid

Dit betreft de functionele eisen 14, 19 en 21.

Op dit moment kan nog niet gesteld worden in hoeverre de rioleringsactiviteiten doelmatig worden uitgevoerd. De gemeente heeft nog niet meegedaan aan de landelijke benchmark-riolering. Wel is er samen met de gemeenten Wassenaar en Oegstgeest begonnen met een onderzoek van de gezamenlijke rekenkamercommissie naar de rioleringsactiviteiten. Deze resultaten zijn op dit moment nog niet bekend.

Weliswaar is er afgesproken dat de komende jaren het rioolrecht niet sneller zal stijgen als het inflatiepercentage, in het recente verleden heeft er wel een aanmerkelijke stijging plaats gevonden, zodat de komende jaren zal blijken in hoeverre de gemeente dit kan waarmaken. Wel is de Gemeente Voorschoten er in geslaagd om de rioleringsactiviteiten voor 100 % ten laste te laten komen van de rioolheffing en de gecreëerde voorzieningen.

Er vindt binnen de Gemeente Voorschoten wel afstemming plaats tussen het rioolvervangingsprogramma en het wegbeheerprogramma, maar dit wordt nog niet geformaliseerd in een jaarprogramma 'groot onderhoud'. In zijn algemeenheid is het de afgelopen jaren niet gelukt om een jaarplan riolering op te stellen. Om die reden is het ook nog niet mogelijk om de jaarlijkse evaluatie van rioleringsactiviteiten met het gemeentebestuur uit te voeren.

Er is nog geen optimalisatiestudie uitgevoerd rondom de RWZI 'Leiden-Zuidwest'. Wel worden op dit moment de kansen / mogelijkheden voor optimalisatie, in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland onderzocht.

Conclusie is dat de komende jaren zal blijken in hoeverre de gemeente Voorschoten haar doelmatigheidsdoelen zal bereiken.

4.3 Dienstverlening

Dit betreft de functionele eisen 12, 18, 20, 3

De Gemeente Voorschoten heeft inmiddels afspraken gemaakt over het te installeren waterloket, maar dit is nog niet gerealiseerd.

Door de gemeentelijke organisatie is aangegeven dat Voorschoten voldoet aan de gestelde servicenormen. Dit betreft zowel de reactietijden voor de kolken, de huisaansluitingen, de storingen aan pompen en gemalen, als het reageren op meldingen van bewoners.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Tot op heden heeft de gemeente raad altijd haar instemming gegeven op de toelichting op de rioleringsactiviteiten bij de jaarrekening.

Daarom kan worden geconcludeerd dat de gemeente Voorschoten goed op weg is om aan de gestelde eisen te voldoen.

Inzameling stedelijk afvalwater

Dit betreft de functionele eisen 1, 2, 3, en 9.

Begin 2008 waren er binnen de gemeente Voorschoten nog 73 panden niet aangesloten, waarover het volgende is afgesproken:

- Door middel van drukriolering nog aan te sluiten : 23 panden
- Aansluiting niet van toepassing : 5 panden
 - (in verband met sloop of aanstaande sloop)
- Door middel van IBA aan te sluiten : 6 panden
- Aansluiting nog nader te bepalen : 29 panden
 - (27 woonboten + twee woningen, aanpak nader te bepalen)

In oktober 2008 is gebleken dat een aantal panden inmiddels al zijn aangesloten.

Ten opzichte van het oorspronkelijke aansluitplan zijn er door diverse omstandigheden wijzigingen opgetreden. Om die reden zal de bestaande ontheffing bij de Provincie Zuid-Holland moeten worden geactualiseerd. Alhoewel de Gemeente Voorschoten genegen is de brede zorgplicht van toepassing te verklaren, is er op dit moment nog geen overeenkomst met het Hoogheemraadschap van Rijnland om de gemeente in deze te ontzorgen.

Ten aanzien van toezicht en handhaving op lozingen op de riolering, wordt opgemerkt dat er periodieke controle plaats vindt op vetputten en -afscidders. Een systematische rapportage die aangeeft welke acties zijn uitgevoerd en hoeveel incidenten hebben plaats gevonden, ontbreekt echter. Omdat de komende jaren er een verschuiving plaatsvindt in regelgeving en toezicht, bestaat de kans dat de controle verder afneemt.

In 2008 is er begonnen met het uitvoeren van een systematische controle op de drempelhoogtes van de overstortputten.

Geconcludeerd kan worden dat de Gemeente Voorschoten nog niet voldoet aan de gestelde eisen met betrekking tot ongezuiverde lozingen. Ook de administratieve randvoorwaarden (ontheffing, overeenkomst met waterschap) zijn hiervan nog niet op orde. Voor wat betreft controle en toezicht op bestaande lozingen bestaat de indruk dat dit wel op orde is, maar nog niet volledig administratief is geborgen.

Concept

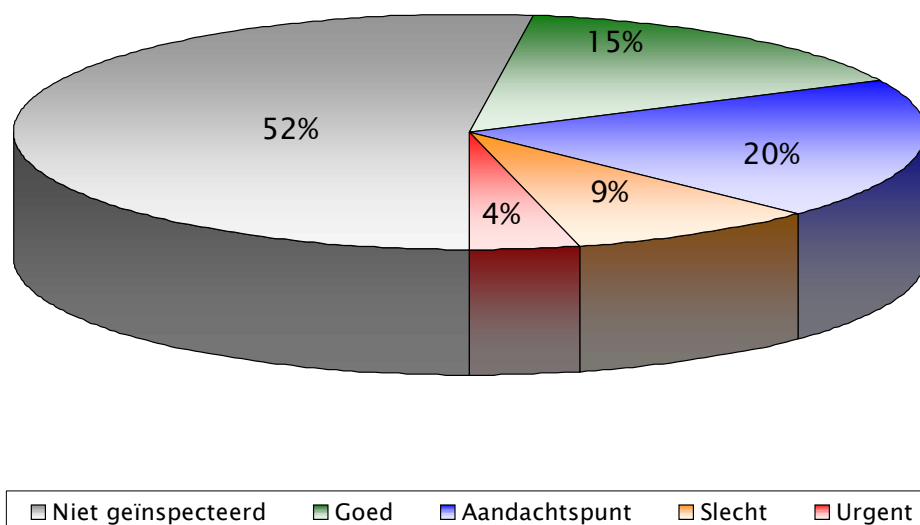
Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

4.4 Transport stedelijk afvalwater

Dit betreft de functionele eisen 4, 5, 6, 7, en 8.

De indruk bestaat dat het rioelstelsel in Voorschoten redelijk robuust is om zware regenbuien te kunnen verwerken, omdat er geen structurele gevallen bekend zijn. Dit neemt niet weg dat er incidenteel problemen met wateroverlast worden gemeld. In hoeverre het rioelstelsel daarmee aan de gestelde eisen voldoet, kan daarom met een voorzichtig ja worden beantwoord. Omdat de invloed van zware regenbuien nog niet is geëvalueerd, verdient dit punt toch nader onderzoek om de genoemde praktijk te kunnen bevestigen.

Van 48 % van de riolen zijn toestandgegevens beschikbaar die met een rijdende tv-camera zijn verzameld. Van de geïnspecteerde riolen is 8 % urgent en 19 % slecht. Zie figuur 4.2.

Figuur 4.3 **Kwaliteit van de vrijval riolering**

De inspecties zijn in hoofdzaak uitgevoerd in de oudere riolen. De inspectieresultaten kunnen dan ook niet geheel representatief worden gesteld voor de kwaliteit van de niet geïnspecteerde riolering. Op dit moment voldoet 50 % van de geïnspecteerde riolen niet aan de streefkwaliteit, waardoor aan de gestelde maatstaf met betrekking tot percentage 'onvoldoende' riolen dus niet wordt voldaan. Dit probleem is al langer bekend bij de gemeente. Zij heeft daarom het voornemen om de komende 10 jaar middels een inhaalslag deze onderhoudsachterstand weg te werken. Daarom voldoet zij in aanleg aan eis ten aanzien van het wegwerken van de onderhoudachterstand. De komende jaren zal blijken in hoeverre dit waargemaakt kan worden.

Met betrekking tot de pompen, gemalen en persleidingen wordt door de gemeente aangegeven dat aan de gestelde eis wordt voldaan.

Op het moment van schrijven van dit VGRP voldoet de gemeente Voorschoten noch aan de basisinspanning, noch aan het waterkwaliteitsspoor. Dit is reeds uitvoerig in hoofdstuk 2 besproken. De daarin genoemde onderzoeken moeten worden afgewacht alvorens dit traject kan worden vervolgd. In 2007 heeft de gemeente Voorschoten een aanvraag ingediend voor een nieuwe WvO-vergunning, maar daar is van het Hoogheemraadschap van Rijnland nog geen antwoord op ontvangen.

Voor wat betreft de bestaande aansluitvergunning op de RWZI 'Leiden Zuidwest' uit 2005 kan worden gesteld dat deze voldoende actueel is.

Omdat de gemeente de resultaten van een aantal onderzoeken afwacht, voldoet zij nog niet aan de eisen van de waterkwaliteitsbeheerder. Er is een onderhoudsachterstand bij het vervangen van de riolering, maar de gemeente ligt op schema om deze weg te werken.

4.5 Inzameling hemelwater

Dit betreft de functionele eisen 3 en 10

Omdat in feite sprake is van een continuering van het bestaande beleid, kan worden geconcludeerd dat aan de eis om in nieuwbouwprojecten hemelwater direct aan te sluiten op het oppervlaktewater, helemaal wordt voldaan.

Op dit moment is de Gemeente Voorschoten al enthousiast begonnen met afkoppelmogelijkheden te benutten gelijktijdig met haar reguliere onderhouds- en reconstructieactiviteiten. Daarbij wordt zij wel geconfronteerd met de mogelijkheden en bereidheid van particulieren om ook hun deel van het verhard oppervlak af te koppelen. De keuzes die de gemeente hierbij heeft zijn echter nog niet concreet uitgewerkt (zie hiervoor het volgende hoofdstuk).

De conclusie is dat de gemeente aan de gestelde eisen voldoet. Wel moeten de ambities van de gemeente, en de participatie van particulieren hierin, nader worden gespecificeerd.

4.6 Verwerking hemelwater

Dit betreft de functionele eisen 4, 5, 6 en 11.

Net zoals bij het rioleringsstelsel, geldt ook voor het hemelwaterstelsel dat de bestaande hydraulische capaciteit van het hemelwaterstelsel in Voorschoten in de praktijk lijkt te volstaan, maar dat de normering hierover nog uitgewerkt moet worden (zie 4.5).

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Voor wat betreft de toestand van het hemelwaterstelsel kan worden gesteld dat dit aan de normen voldoet; Dit stelsel is van dusdanig recente datum dat hier geen problemen bij verwacht worden.

De Gemeente Voorschoten hanteert de 'beslisboom' van de waterkwaliteitsbeheerder, met uitzondering van de regel om zuiverende voorzieningen aan te brengen (dit in overleg met de waterkwaliteitsbeheerder). De voorgestelde beheersmaatregelen om het afstromende hemelwater ook schoon te houden zijn echter nog niet genomen.

Geconcludeerd kan worden dat de gemeente over het algemeen aan de gestelde eisen voldoet, met uitzondering van de te nemen beheersmaatregelen om hemelwater schoon te houden.

4.7 Zorgplicht grondwater

Dit betreft de functionele eisen 12, 13 en 16.

De Gemeente Voorschoten is energiek begonnen met de aanpak van grondwaterproblemen binnen haar grenzen. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt over de installatie van een (grond-)waterloket, en de benoeming van een (grond-)watercoördinator wat overigens nog wel moet worden waargemaakt.

De vraag in hoeverre zij de grondwaterproblemen oppakt waar zij verantwoordelijk voor is, kan echter nog niet worden beantwoord. Niet alleen omdat deze situatie zich nog niet heeft voorgedaan, maar ook omdat eerst nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre de gemeente hier een zorgtaak heeft, en zo ja in hoeverre het nemen van maatregelen in het openbaar gebied doelmatig is. Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven beperkt dit zich tot het 'meeliften' met bestaande herbestrating-, vervanging- en herinrichtingprojecten.

Ten aanzien van de gegevens over drainerende voorzieningen zal de gemeente voortaan, conform de grondroedersregeling, in haar databestanden moeten registreren.

Conclusie is dat de gemeente Voorschoten vooralsnog voldoet aan de gestelde eisen, maar dit de komende planperiode wel moet waarmaken.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

5 De opgave

In dit hoofdstuk wordt besproken wat in de planperiode moet worden gedaan om over 5 jaar de gestelde doelen te behalen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in beheermaatregelen, onderzoeksmaatregelen, onderhoudsmaatregelen en uitvoeringsmaatregelen. Daarbij moet worden aangetekend dat niet alle keuzes vastliggen. Voor een aantal aspecten - vier in totaal - moeten de gemeentelijke keuzes nog uitgewerkt worden. Het gemeentebestuur zal hierover een uitspraak moeten doen.

5.1 Beheer en bestuur

5.1.1 Beheergegevens op orde

Met de introductie van de WION / Grondroerdersregeling is de gemeente er nog niet met het alleen op orde hebben van de gegevens over de riolering. Deze gegevens moeten namelijk in een format beschikbaar zijn wat goedgekeurd wordt door het Kadaster. Dit zal de nodige aanpassingen vragen aan de bestaande beheerprogrammatuur. Daarnaast moeten de verantwoordelijkheden en werkprocessen die hiermee samenhangen worden gedefinieerd. In het vervolg moeten de drainagevoorzieningen voortaan goed geregistreerd worden, en is een kleine inhaalslag nodig voor het bijwerken van de bestaande drainage, rioolhuisaansluitingen en collecteurriolen.

Ten aanzien van de administratieve / belastinggegevens, controle moet jaarlijks worden uitgevoerd of deze kloppen met de daadwerkelijke situatie.

5.1.2 Planning & control-cyclus

Om de rioleringsactiviteiten beheersbaar en daardoor doelmatiger te maken kan, wordt de volgende jaarcyclus voorgesteld:

- Samen met gemeentebestuur wordt op basis van de functionele eisen, maatstaven, meetmethode, de 'staat' van de rioleringsactiviteiten (jaarlijks) geëvalueerd: in hoeverre wordt aan de eisen voldaan, of niet (en welke maatregelen moeten daarom genomen worden)
- De rioolbeheerder stelt een (concept)jaarprogramma op waarin aangegeven staat:
 - Welke strengen binnen één jaar moeten worden aangepakt (urgent)
 - Welke strengen binnen vijf jaar moeten worden aangepakt (ernstig)
 - Welke strengen een controle-inspectie behoeven
 - Welke vervangingswerkzaamheden aan pompen, gemalen en persleidingen moeten gebeuren
- In overleg met de wegbeheerder wordt een jaarprogramma 'groot onderhoud' afgesproken waarin de voor het komende jaar aan te pakken straten / strengen en dergelijke worden vastgelegd

- Aansluiting van jaarprogramma op gemeentebegroting en kostendekkingsplan
- Uitvoering jaarprogramma
- Jaarrapportage inclusief financiële verantwoording na afloop van cyclus (gemeentelijke jaarrekening)

Deze cyclus moet over twee kalenderjaren uitgespreid worden.

5.1.3 Het servicepunt

Het servicepunt van de gemeente zal tevens het waterloket worden. De gemeente dient nog een watercoördinator te benoemen.

Het servicepunt zal de volgende zaken specifiek registreren:

- Meldingen rioolhuisaansluitingen
- Meldingen kolkaansluitingen
- Grondwaterproblemen
- Wateroverlastproblemen
- Riolverstoppingen
- Overige klachten en meldingen

Van deze meldingen wordt de afhandelingstermijn bijgehouden.

5.1.4 Toezicht en handhaving

Vooraf met de aanstaande wijzigingen in regelgeving, zowel een taakverschuiving van waterschap naar gemeente, als van vergunningverlening naar toezicht, vragen om een gerichte aanpak. Voorgesteld wordt dat gemeente en waterschap onderling afspraken gaan maken over toezicht en handhaving op lozingen op de riolering. Dit moet leiden tot een werkprotocol en een jaarlijkse rapportage met daarin de verrichte toezichts- en handavingsactiviteiten.

5.1.5 Sturen afvalwaterstromen

Omdat meten in het riool alleen zinvol is als daarmee de gemeente effectiever de afvalwaterstromen in de riolering kan sturen, zal zij er rekening mee moeten houden dat met een bepaalde regelmaat de beschikbare meetgegevens moeten worden bestudeerd, en naar aanleiding hiervan worden gestuurd op de resultaten. De wijze en frequentie zullen in het meetplan naar voren moeten komen.

5.1.6 Vergunningen, verordeningen, ontheffingen en overeenkomsten

De Gemeente Voorschoten dient de verkregen ontheffing van de Provincie voor de zorgplicht riolering zo snel mogelijk te actualiseren. Bovendien moet een overeenkomst worden gesloten met het Hoogheemraadschap van Rijnland over de ontzorging van de gemeente voor beheer en onderhoud van de IBA's. Zonder deze overeenkomst kiest de gemeente Voorschoten voor een smalle zorgplicht. Bij de sanering van de ongezuiverde lozingen is speciale aandacht nodig voor de problematiek van de woonboten (27 stuks) en hun inpassing in gemeentelijke regelgeving.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Afhankelijk van de resultaten van de optimalisatiestudie (OAS) en de herberekening van het stelsel, zal de aanvraag voor een nieuwe WvO-vergunning moeten worden overwogen.

Daarnaast zal de Gemeente Voorschoten in de komende planperiode een verordening opstellen voor hemel- en grondwater. Dit in lijn met de keuzes die zij van plan is hierin te maken.

5.1.7 Rioolheffing

In de planperiode van dit VGRP dient de gemeente Voorschoten zich te buigen over de mogelijkheid om twee rioolheffingen toe te passen. Op dit moment wordt dit nog niet opportuun geacht, maar op het moment dat de hemelwateraanpak goed van de grond komt, kan het wenselijk zijn om voor de watersysteemactiviteiten (hemel- en grondwater) een aparte heffing te introduceren. Daarbij dient ook een aangepaste heffingsgrondslag te worden gekozen.

Voor wat betreft de hoogte van de rioolheffing is het de bedoeling van de gemeente Voorschoten om deze de komende planperiode door een efficiencyoperatie ten hoogste met het inflatiepercentage aan te passen. Aangezien dit op gespannen voet kan staan met de ambities van de gemeente, wordt hierbij de volgende voorkeursvolgorde voorgesteld:

1. Ambities
2. Efficiencyoperatie
3. Rioolheffing aanpassen

Bij de (kosten)efficiencyoperatie's kan onder andere gedacht worden aan:

- Een goede samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland, zodat geen onnodige maatregelen worden uitgevoerd
- Werk met werk maken, door de communicatie tussen de verschillende beheerdisciplines nog verder te verbeteren kunnen werken nog beter worden gecombineerd en afgestemd
- Door kritisch te kijken naar de diverse (onderhouds)activiteiten of deze aan te passen kunnen mogelijk ook kosten worden bespaard

Voorgesteld wordt een keuze te maken tussen een aantal kostenbeheersingsscenario's:

Tabel 5.1 Scenariokeuze kostenbeheersing

Kostenbeheersing	Maatregel
Rioolheffing mag omhoog	Ambitie behouden, rioolheffing daarop aanpassen
Gelijkblijvende rioolheffing	Ambitie behouden, zoveel mogelijk gelijkblijvende rioolheffing door efficiencyoperatie
Gelijkblijvende rioolheffing	Ambitie sluit op zoveel mogelijk gelijkblijvende rioolheffing
Rioolheffing mag omlaag	Eventuele besparingen (b.v. in OAS) worden verrekend met rioolheffing, geen ambitie

Uit deze scenario's heeft het gemeentebestuur de voorkeur uitgesproken voor de 2^e optie (gemarkeerd).

5.1.8 Plantoetsing nieuwbouw

Van groot belang is dat de Gemeente Voorschoten procedureafspraken maakt bij beoordeling van nieuwbouw- en reconstructieprojecten. De toetsing door de rioolbeheerder is van belang vanwege:

- Toetsing mogelijkheden meeliften, afkoppelen verhard oppervlak en drainagevoorzieningen
- Uitvoering watertoets
- Toetsing knelpunten beheer en onderhoud
- Toetsing aanpak wateroverlastproblemen
- Toetsing opleveringsinspecties
- Afspraken aanleveren revisiegegevens

5.2 Onderzoek

5.2.1 Inspectieprogramma riolering

Het inspectieprogramma riolering zal zich in dit VGRP niet alleen richten op het nog niet geïnspecteerde deel van de riolering, ook zal in toenemende mate aandacht worden gegeven aan controle-inspecties, dat wil zeggen inspecties die naar aanleiding van de resultaten van reeds gedane inspecties aanleiding geven tot extra aandacht. Ook de pompen en gemalen worden voortaan onderworpen aan een jaarlijks inspectieprogramma.

Om over vijf jaar aan de gestelde eisen te kunnen voldoen, moet jaarlijks de volgende inspectie-inspanning worden verricht:

- 4,5 km gemengde riolering (nog niet geïnspecteerd)
- 3,5 km gemengde riolering (follow-up inspecties)

Gescheiden / verbeterd gescheiden riolering hoeven nog niet te worden geïnspecteerd.

5.2.2 Meetplan riolering

Om meer sturing en grip te krijgen op het functioneren van het rioolsysteem, wordt een meetplan opgesteld, wat aan de volgende eisen voldoet:

- Conform de eisen van de waterkwaliteitsbeheerder om aantal en duur van riooloverstorten te kunnen monitoren
- Maakt functioneren van pompen en gemalen inzichtelijk?
- Maakt sturing van afvalwaterstromen mogelijk, waardoor riooloverstorten en water-op-sstraat wordt voorkomen?

In dit meetplan wordt tevens aangegeven hoe communicatie, validatie, analyse, opslag, rapportage, monitoring en sturing van datastromen verloopt.

ConceptKenmerk R003-4486614COR-pda-V04

5.2.3 Benchmark-riolering

In 2010 is de landelijke 'benchmark-riolering' van de stichting Rioned voorzien. De Gemeente Voorschoten zal hieraan deelnemen

5.2.4 Optimalisatiestudie Leiden-Zuidwest

In samenwerking met de gemeenten Leiden en Zoeterwoude, en het Hoogheemraadschap van Rijnland zullen de mogelijkheden worden onderzocht om de activiteiten in de waterketen te optimaliseren. Daartoe wordt een zogenaamde OAS (Optimalisatie Afvalwaterketen Studie) uitgevoerd onder leiding van het waterschap. Door een gecombineerde aanpak van maatregelen in de riolering, het transportsysteem en op de zuivering is namelijk de kans aanwezig de afvalwaterstromen zo te beheersen dat in de hele keten voordeel is te behalen, zowel financieel als milieutechnisch. In dit geval ligt voor de hand om de problemen rondom de afvoerleiding richting de zuivering onder de loep te nemen. De investeringen die nodig zijn om de capaciteit van deze leiding aan te passen moeten dan afgewogen worden tegen de effecten op de zuivering en in het rioolstelsel. Mogelijk dat de resultaten van deze studie invloed hebben op de nog te bouwen randvoorzieningen en / of de afkoppelplannen van de gemeente.

5.2.5 Bestrijding wateroverlast

Alhoewel dit probleem binnen de Gemeente Voorschoten nog niet actueel is, wordt voorgesteld gerichte afspraken te maken over welke (hemel-)wateroverlastproblemen (water-op-sstraat, hinder, overlast en schade) de gemeente voortaan voor zijn rekening neemt, en welke maatregelen zij dan neemt. Voorgesteld wordt een norm hiervoor te bepalen die gebaseerd is op een historische gebeurtenis (zogenoemde driepuntsbenadering).

5.2.6 Hemelwaterretentie

Zoals hierboven is aangegeven worden in de komende planperiode de mogelijkheden onderzocht om van particulieren te vragen het op hun perceel gevallen hemelwater voortaan vast te houden. Omdat dit ook risico's met zich meebrengt, bijvoorbeeld overlast elders in de buurt, zal een dergelijk streven van tevoren zorgvuldig moeten worden onderzocht.

5.2.7 Beheerplan verhard oppervlak

De Gemeente Voorschoten is van mening dat om verhard oppervlak schoon genoeg te houden, het nemen van beheermaatregelen het meest effectieve instrument is. Daarom wordt voor de afgekoppelde delen van Voorschoten een beheerplan opgesteld waarin de volgende zaken aan bod komen:

- Beperking chemische onkruidbestrijding
- Afspraken/voorlichting over het gebruik van uitlogende materialen in dakgoten
- Voorlichting aan bewoners over autowassen op straat en hondenuitlaten
- Voorkomen en opsporen van foutaansluitingen
- Toepassing van eventuele filterende voorzieningen

5.2.8 Incidenteel grondwateronderzoek

De gemeente Voorschoten zal in voorkomende gevallen, waarbij mogelijk sprake is van structurele grondwateroverlast waar zijzelf verantwoordelijk voor is, nader onderzoek willen doen naar oorzaak en oplossing. In de komende planperiode dient vanwege de wettelijke verplichtingen van de gemeente hiermee rekening te worden gehouden.

5.2.9 Gemeentelijk waterplan

Het Hoogheemraadschap van Rijnland werkt aan het watergebiedsplan Zuidgeest. Voor zover dit plan betrekking heeft op het grondgebied van de gemeente Voorschoten zal dit plan in samenwerking met de gemeente worden opgeschaald tot het niveau van een stedelijk waterplan. Mogelijk dat dit proces tot aanscherping leidt van een aantal voornemens in dit VGRP.

5.2.10 Nieuw gemeentelijk rioleringsplan

Aan het einde van de planperiode zal de gemeente weer een nieuw GRP moeten gaan opstellen.

5.3 Onderhoudsactiviteiten

5.3.1 Rioolreiniging

Er is binnen de Gemeente Voorschoten geen aanleiding om het huidige onderhoudsschema rioolreiniging aan te passen. Dit betekent dat de rioolreiniging wordt uitgevoerd tegelijkertijd met de video-inspecties, met uitzondering van een aantal gerichte incidentele reinigungsacties.

5.3.2 Onderhoud pompen en gemalen

Binnen de Gemeente Voorschoten zal het bestaande onderhoudsschema pompen en gemalen ook in de volgende planperiode worden voortgezet.

5.3.3 Kolkenzuigen

Conform de WvO-vergunning zal de Gemeente Voorschoten alle kolken één maal per jaar reinigen. Eveneens zal een jaarlijkse financiële bijdrage worden geleverd aan de straatreiniging, omdat extra vegen een reductie betekent van de vuillast in de riolering.

5.3.4 Riooloverstorten en dergelijke

Voorgesteld wordt voortaan jaarlijks alle riooloverstorten te controleren op:

- Constructieve gebreken
- Verstoppingen en dergelijke
- Drempelhoogtes

Op deze wijze wordt voorkomen dat onnodig water vanuit de sloot het riool inloopt en dat de overstorten in situaties dat ze noodzakelijk zijn (bij heftige regen) onvoldoende functioneren.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Daarnaast vragen ook de andere voorzieningen van de riolering regulier onderhoud, zoals:

- Het doorspuiten van drainagevoorzieningen
- Controleren van ont- en beluchters
- Controleren van schuiven en kleppen
- Reinigen van lamellenfilters
- Controleren van zinkers

Dit zal middels een onderhoudsschema worden uitgevoerd.

5.4 Incidentele en projectmatige uitvoerende werkzaamheden

5.4.1 Storingsonderhoud

De gemeente zal over een storingsdienst moeten beschikken om de volgende zaken te kunnen afdoen

- Kolkaansluitingen; meldingen van gebroken / verstopte kolken, veelal matig urgente problemen
- Rioolhuisaansluitingen; de gemeente heeft duidelijke afspraken met de bewoners over de begrenzing van haar verantwoordelijkheden (erfgrens). Problemen buiten de erfgrens zijn bijna altijd urgent
- Riolverstoppingen hoofdriool; Urgente problemen
- Storingen pompen / gemalen; Op basis van elektronische signalering (hoofdpost) of meldingen (rode lamp), meestal urgente problemen
- Overige klachten / meldingen

De servicenormen voor de afhandeling zijn reeds in hoofdstuk 3 genoemd.

5.4.2 Wegwerken onderhoudsachterstand

Zoals reeds gememoreerd ligt het accent bij de Gemeente Voorschoten op het wegwerken van de onderhoudsachterstand. Dit betekent concreet:

- Het systematisch verhelpen van urgente problemen
- Het binnen de planperiode verhelpen van de ernstige problemen

Voorgesteld wordt dit te doen door middel van een:

- Jaarlijks klein onderhoudsprogramma, waarin met name de reparaties worden uitgevoerd. Voorgesteld om hier een vast jaarbedrag te reserveren
- Jaarlijks vervanging- / groot onderhoudsprogramma

Tabel 5.2 Scenariokeuze wegwerken onderhoudsachterstand

Periode wegwerking achterstand	Maatregel
Achterstand in 8 jaar wegwerken	Jaarlijks circa 2800 m riolering vervangen
Achterstand in 10 jaar wegwerken	Jaarlijks circa 2300 m riolering vervangen
Achterstand in 12 jaar wegwerken	Jaarlijks circa 1900 m riolering vervangen
Achterstand in 15 jaar wegwerken	Jaarlijks circa 1500 m riolering vervangen

De keuze hiertussen is aan het gemeentebestuur voorgelegd, welke inmiddels de voorkeur voor de laatste (gemarkeerde) optie heeft uitgesproken.

De Gemeente Voorschoten zal zoveel mogelijk de rioolvervangingen gelijktijdig laten oplopen met het aanpakken van problemen in de openbare ruimte. Dit betekent onder andere de inrichting van 30km-zones in de rioolrenovatiegebieden, waarbij overigens de meerkosten ten laste zullen komen van het budget verkeer en vervoer.

5.4.3 Pompen, gemalen en persleidingen

Voor de pompen en gemalen, waar geen onderhoudsachterstand wordt geconstateerd, geldt dat met een zekere regelmaat groot onderhoud of vervanging aan deze installaties moet worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dat op basis van de resultaten van de jaarlijkse inspectie besloten wordt welke installaties wanneer vervangen / gereviseerd moeten worden.

5.4.4 Sanering ongezuiverde lozingen

De nog resterende ongezuiverde lozingen – 68 percelen - worden op korte termijn gesaneerd.

5.4.5 Realisatie meetplan riolering

Op basis van het meetplan dienen meetapparatuur, datacommunicatie, en IT-benodigdheden te worden aangeschaft en te worden geïnstalleerd. Van belang is dat aansluiting wordt gezocht bij de bestaande installaties. Overwogen kan worden het databeheer buiten de Gemeente Voorschoten onder te brengen.

5.4.6 Realisatie milieumaatregelen

Om het functioneren van de gemengde riolering te verbeteren is het 'Vuilemissiereductieplan, Gemeente Voorschoten' opgesteld. In het vuilemissiereductieplan is een pakket aan systeemmaatregelen voorgesteld, waarmee de met Rijnland afgesproken emissiedoelstellingen kunnen worden gerealiseerd. Rijnland heeft op basis van het vuilemissiereductieplan getoetst of de voorgestelde maatregelen toereikend zijn voor de gewenste oppervlaktewaterkwaliteit. Deze toetsing wordt aangeduid al het waterkwaliteitsspoor. Uit het waterkwaliteitsspoor blijkt dat aanvullende additionele maatregelen aan het rioleringssysteem benodigd zijn om te voldoen aan het waterkwaliteitsspoor. Op basis hiervan heeft de gemeente Voorschoten in 2007 een aanvraag ingediend voor een nieuwe WvO-vergunning, waarin is aangegeven dat per 1 januari 2010, 86 % van de vuilemissiereductie zal zijn gerealiseerd. In overleg met het Hoogheemraadschap is afgesproken dat de mate waarin dit uiteindelijk gerealiseerd zal worden afhankelijk is van de resultaten van de al genoemde optimalisatiestudie (OAS). Desgewenst zal de WvO-vergunning hierop ook worden aangepast.

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

5.4.7 Afkoppelen en drainage

Zoals in de vorige hoofdstukken al is aangegeven, heeft de gemeente Voorschoten hoge ambities met het afkoppelen van verhard oppervlak, voor zover dit doelmatig is. De vraag is nu hoe zij dit laatste definieert. Daarin kunnen een aantal scenario's worden aangegeven waartussen het gemeentebestuur van Voorschoten kan kiezen. Het gaat daarbij om twee vragen:

1. Hoe wil de gemeente Voorschoten in het openbaar gebied verhard oppervlak gaan afkoppelen?
2. Op welke wijze liften particulieren mee met de gemeentelijke afkoppelplannen?

In tabel 5.3 worden de mogelijke scenario's weergegeven:

Tabel 5.3 Scenariokeuze Afkoppelen in openbaar gebied

Afkoppelambitie bij rioolvervangning / reconstructie	Maatregel
Alleen afkoppelen indien oppervlaktewater in plangebied aanwezig is	circa 1 ha per jaar (hiermee wordt niet voldaan aan de basisinspanning)
Afkoppelen indien binnen nu en 5 jaar aangesloten kan worden op oppervlaktewater ¹	circa 3 ha per jaar
Bij elke herinrichting/rioolvervangning afkoppelen verhard oppervlak (ongeacht de kosten)	circa 4 ha per jaar

Inmiddels heeft het gemeentebestuur de voorkeur uitgesproken voor de derde optie (gemarkeerd). Voor alle duidelijkheid, afkoppelen loopt daarbij dus uitsluitend parallel aan reconstructie en / of rioolvervangingsprojecten.

Tabel 5.4 Scenariokeuze participatie particulieren bij afkoppelen

Participatie particulieren bij afkoppelplannen	Maatregel
Alleen openbaar gebied wordt afgekoppeld	0% particulier verhard oppervlak
Openbaar gebied en particulieren op vrijwillige basis (voorkant daken)	30% particulier verhard oppervlak
Openbaar gebied en voorkant daken particulieren, verplicht met financiële compensatie	50% particulier verhard oppervlak
Openbaar gebied en voorkant daken particulieren, verplicht zonder financiële compensatie	50% particulier verhard oppervlak
Openbaar gebied en gehele dakoppervlak particulieren, verplicht met financiële compensatie	100% particulier verhard oppervlak
Openbaar gebied en gehele dakoppervlak particulieren, verplicht zonder financiële compensatie	100% particulier verhard oppervlak

¹ Bij dit scenario kunnen regenwaterriolen tijdelijk worden aangesloten op het gemengde riool. Binnen vijf jaar dient het regenwaterriool wel te worden aangesloten op een ander regenwaterriool, dat wel loost op oppervlaktewater

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

Het afkoppelen van de achterzijde van daken is zeker bij een rijtjeswoning duur, omdat het regenwater en vuilwater onder het huis van elkaar moeten worden gescheiden. Hierbij is de scheiding van de waterstromen moeilijk te controleren. Het is dan ook niet doelmatig om daken aan de achterzijde af te koppelen.

Het gemeentebestuur heeft inmiddels de voorkeur uitgesproken voor het tweede scenario (gemarkeerd).

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

6 Organisatie en financiën

In dit hoofdstuk worden de ambities uit het vorige hoofdstuk vertaald in middelen welke voor de komende planperiode nodig zullen zijn. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt in personele en financiële middelen. Als basis hiervoor zijn de uitgangspunten en kengetallen van de gemeente Voorschoten gehanteerd, zoals verwoord in het bij dit VGRP horende kostendekkingsplan.

6.1 Personele middelen

Voor de komende planperiode wil de Gemeente Voorschoten dezelfde uitgangspunten hanteren als in de vorige planperiode. Dat wil zeggen dat voor de komende vijf jaar in dit VGRP uit wordt gegaan van vier FTE welke benodigd zullen zijn voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken van dit VGRP.

6.2 Kosten en baten

In het bijbehorende kostendekkingplan zijn in detail de kosten weergegeven welke samenhangen met de inspanningen zoals deze in hoofdstuk 5 zijn verwoord.

6.3 Rioolheffing

Het huidige niveau van de rioolheffing bedraagt EUR 129,55 (vastgesteld voor 2009) inclusief de BTW. De rioolheffing is in eerste instantie berekend op basis van de lasten exclusief de BTW. Op basis van de berekende rioolheffing worden de eventuele onttrekking of storting aan de voorziening bepaald. Na bepaling van de storting of onttrekking wordt de BTW aan de lasten toegevoegd. Deze som wordt uiteindelijk gedeeld door het aantal in de gemeente Voorschoten aanwezige heffingseenheden. De rioolheffing is een rioolheffing per aansluiting.

Na 2010 moet de rioolheffing stijgen. In tabel 5.8 is een voorbeeld gegeven van een mogelijk stijgingsscenario.

Tabel 6.1 Overzicht verloop rioolheffing

Jaar	Rioolrecht per aansluiting inclusief BTW	Relatieve stijging t.o.v. het vorige jaar inclusief BTW	Percentage gedekt door rioolrecht	Percentage gedekt uit egalisatievoorziening
2009	EUR 129,55	-	51%	49%
2010	EUR 129,55	0%	50%	50%
2011	EUR 147,00	13%	56%	44%
2012	EUR 167,78	14%	65%	35%
2013	EUR 193,72	15%	71%	29%
2014	EUR 222,50	15%	82%	18%

Concept

Kenmerk R003-4486614COR-pda-V04

De aanwezige egalisatievoorziening binnen de Gemeente Voorschoten wordt vooral benut in de jaren 2009 tot en met 2016

Geconcludeerd kan worden dat dit verloop van de rioolheffing nog niet in overeenstemming is met het uitgangspunt om deze heffing gelijk te houden (zie 5.1.7). De Gemeente Voorschoten is voornemens middels de jaarlijkse begrotingscyclus de voortgang van de hiervoor noodzakelijke efficiency-operatie inzichtelijk te maken. Dit betekent dat ook de uitgangspunten van het kostendeckingsplan, zoals aangeleverd door de gemeente Voorschoten, wellicht zal moeten worden herzien.

Bijlage

1

Begrippenlijst

Begrippenlijst

Aansluitleiding

Een leiding tussen een gebouw of een kolk met het riool of een verzamelleiding.

Aansluitvergunning

De vergunning verstrekt door de beheerder van een AWZI voor het aansluiten van een (gemeentelijke) rioolwaterlozing. Daarin zijn voorwaarden opgenomen ter bescherming van de AWZI en met betrekking tot de kwantiteit en de kwaliteit (stoffen, temperatuur) die het proces van zuivering beïnvloeden.

Aëroob

Een zuurstofrijke omgeving.

Afvalwater

Alle water waarvan de houder zich - met het oog op de verwijdering daarvan - ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

Afvalwatersysteem

Het geheel van riolerings- en zuiveringstechnische werken.

Afvalwaterzuiveringsinrichting (AWZI)

Een inrichting (werk) waar het afvalwater wordt ontdaan (van een groot deel) van de verontreinigingen.

Afvloeiingscoëfficiënt

Getal dat de verhouding aangeeft van het in de riolering afvloeiende deel van de neerslag tot de totale neerslag.

Anaëroob

Een zuurstofloze omgeving.

Aquatisch ecosysteem

Een systeem bestaande uit (groepen van) organismen, abiotische (tot de niet levende natuur behorend) elementen en een bepaald (deel van het) water.

B.o.b.

De binnen onderkant (van de) buis.

Bakmodel

De geschematiseerde voorstelling van een rioolstelsel volgens een bak waarbij de inhoud (= berging) niet wordt beïnvloedt door het dynamisch gedrag van de rioolinloop (neerslag) en het transport in het rioolnet.

Basisrioleringsplan (BRP)

Plan waarin op gedetailleerde wijze wordt aangegeven hoe de huidige en geprojecteerde inzameling en afvoer van afvalwater en neerslag binnen een bepaald gebied dient te geschieden.

Bedrijfsafvalwater

Afvalwater dat vrijkomt bij door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid, dat geen huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater of grondwater is

Beheertekening/-kaart

Tekening/kaart waarop de gegevens zijn aangegeven van het te beheren onderdeel van de riolering.

Bemalingsgebied

Een gebied dat door 1 rioolgemaal wordt bemalen. Bij drukriolering en vacuümriolering het totale gebied dat op het systeem van pomputjes c.q. vacuümputten is aangesloten.

Bergbezinkbassin (BBB)

Vuilreducerende randvoorziening in de vorm van een reservoir voor de tijdelijke opslag van afvalwater, waarin tevens slibafzetting plaatsvindt met een voorziening om het slib te kunnen verwijderen en waaruit overstortingen kunnen plaatsvinden.

Bergbezinkleiding (BBL)

Vuilreducerende randvoorziening in de vorm van een riool voor de tijdelijke opslag van afvalwater, waarin tevens slibafzetting plaatsvindt met een voorziening om het slib te kunnen verwijderen en waaruit overstortingen kunnen plaatsvinden.

Berging op straat (BOS)

Dat deel van de neerslag dat niet tot afstroming komt naar het riool maar achterblijft op het afvoerende oppervlak (bijvoorbeeld plasvorming), verdampt of infiltreert.

Berging (B)

Nuttige inhoud van een rioolstelsel uitgedrukt in (m³) dan wel gerelateerd aan het daarop aangesloten verhard oppervlak (mm). Onderscheid wordt onder meer gemaakt tussen statische berging, dynamische berging, verloren berging en berging op straat (zie aldaar).

Berging-hoogtekromme

Grafische voorstelling van de relatie tussen een niveau, als horizontaal vlak, en de inhoud van de riolering beneden dit niveau.

Biochemisch Zuurstof Verbruik (BZV)

De hoeveelheid zuurstof die nodig is om door middel van bacteriën de in het (afval)water aanwezige afvalstoffen af te breken. Veelal wordt het zuurstofverbruik gemeten in 5 dagen bij 20 °C (BZV 20).

Boorkernonderzoek

Inspectiemethode waarbij door middel van een boring een kern uit de bovenkant van de rioolbuis wordt genomen. Deze kern wordt vervolgens nader geanalyseerd. De ontstane opening in de buis wordt gedicht door middel van een rubber plug.

Bovendrempelberging

De inhoud van het rioolnet dat zich boven het niveau van de laagste overstortdrempel bevindt onder de omstandigheid dat het daarin geborgen water op geen enkele wijze tot overstorting komt.

Buitenriolering

De verzameling van objecten bedoeld voor de inzameling en het transport van afvalwater en neerslag, die zich bevinden buiten gebouwen zoals riolen, putten en kolken, perceel- en kolkaansluitleidingen, gemalen, overstorten, zinkers, randvoorzieningen, enzovoorts.

Capaciteit van een gemaal

De hoeveelheid water die per tijdseenheid door het rioolgemaal kan worden afgevoerd of verplaatst.

CIW

De Commissie Integraal Waterbeheer (voorheen CUWVO). Adviesorgaan voor de minister.

Chemisch Zuurstof Verbruik (CZV)

De maat voor de totale hoeveelheid oxydeerbare (zuurstofvragende) stoffen in (afval-)water. Dus inclusief de moeilijk afbreekbare stoffen.

Classificatie

Indeling van de toestandsaspecten in klassen.

Controleberekening

Hydraulische berekening die wordt uitgevoerd om vast te stellen of de afvoercapaciteit van het rioolnet voldoet aan de gestelde eisen.

CUWVO

Zie CIW.

Drempelbreedte

De lengte van de overlaat (muur) aanwezig in een overstortput, vaak gelijk aan de breedte van de put.

Drempelpeil

De hoogte van de overlaat in een overstortput in meters ten opzichte van NAP.

Droogweerafvoer (dwa)

De hoeveelheid per tijdseenheid van stedelijk afvalwater tijdens droog weer (geen aanvoer van hemelwater).

Drukriolering

Een riolering waarbij het transport van rioolwater plaatsvindt door middel van pompen en overdrukleidingen.

Dwa-stelsel

Netwerk van buizen als onderdeel van het gescheiden rioolstelsel waarbij uitsluitend huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater wordt ingezameld en afgevoerd.

Dynamische berging

Zie bovendrempelberging.

Ecologie

De leer van de betrekkingen tussen organismen onderling en organismen en groepen van organismen en hun omgeving.

Eindgemaal

Zie hoofdrioolgemaal.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Een in gevolge de Wet Milieubeheer verplicht plan (strategische beleidsnota) waarin op hoofdlijnen de visie van het gemeentebestuur voor de komende planperiode is neergelegd met betrekking tot het aanleggen van een geoptimaliseerd rioleringsstelsel en het zorgvuldig beheren van dit systeem (zie ook: operationeel programma).

Gemengd rioolstelsel (GM)

Rioolstelsel waarbij stedelijk afvalwater door 1 buizenstelsel worden ingezameld en afgevoerd.

Gescheiden stelsel (GS)

Rioolstelsel waarbij afvalwater en hemelwater door afzonderlijke buizenstelsels worden ingezameld. Het afvalwater wordt afgevoerd naar een AWZI, het hemelwater wordt rechtstreeks of via een voorziening afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Grenswaarde MILBOWA

Grenswaarde Milieudoelstellingen Bodem en Water betreft de algemene milieukwaliteit zoals gedefinieerd in de Evaluatie Nota Water.

Heffing

De belasting van een beheerder, ingesteld op grond van de heffingsverordening, voor het verkrijgen van de benodigde financiën ten behoeve van het beheer, onderhoud en eventueel benodigde maatregelen.

Hemelwater

Regen- en smeltwater.

Hemelwaterstelsel

Voorziening voor de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater, niet zijnde een vuilwaterriool.

Hoofdrioolgemaal

Eindgemaal, meestal in beheer en eigendom van een waterkwaliteitsbeheerder, via welke het rioolwater veelal wordt getransporteerd naar een AWZI.

Huishoudelijk afvalwater

Afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden

IBA

Systeem voor Individuele Behandeling van Afvalwater

Industrieel afvalwater

Zie bedrijfsafvalwater.

Ingrijpmaatstaf

Grenstoestand waarbij ingrijpen in de actuele toestand noodzakelijk is en waarbij maatregelen moeten worden opgesteld.

Inspecteren

Het waarnemen, herkennen en beschrijven van de toestand van de objecten waaruit de riolering is opgebouwd.

Inspectieput

Een put dienende voor inspectie, reiniging en verbinding, de verandering van richting, van materiaal of van middellijn van het riool, evenals voor aansluiting van zijriolen en aansluitleidingen.

Inwonerequivalent (i.e.)

De hoeveelheid zuurstof die nodig is voor de afbraak van de over 365 dagen gemiddelde verontreiniging van het afvalwater van een inwoner per etmaal. (In de WVO is deze waarde gesteld op 136 gram per inwoner per etmaal).

Knooppunt

In een hydraulische berekening: een punt in een (geschematiseerd) rioolnet of berekeningsmodel, waar 1 of meer leidingen bij elkaar komen (ook: synoniem van de betekenis rioolput).

Kostendekkingsoverzicht

Een deel van een beheerplan bevattend de vaststelling van de begroting van uitgaven en ontvangsten, voor de korte, middellange en lange termijn.

Ledigingstijd

De tijd die nodig is om met de overcapaciteit de hoeveelheid rioolwater gelijk aan de nuttige berging af te voeren (te verpompen). Geeft aan de verhouding van berging en pompovertcapaciteit.

Lekwater

Ongecontroleerd intredend (grond)water of uittredend afvalwater bij de riolering.

Lozingsvergunning

De vergunning om te mogen lozen, die in het kader van de Wm door de gemeente of in het kader van de WVO door de waterkwaliteitsbeheerder wordt gegeven.

Lozingsverordening

Het geheel van regels en voorschriften over het aansluiten van huishoudens en bedrijven op de gemeentelijke riolering (tot 1 maart 1996).

Mechanische riolering

Rioleringssysteem waarbij door onderdruk (vacuümriolering) of overdruk (drukriolering, luchtpersriool) het afvalwater wordt ingezameld en getransporteerd. In het algemeen een vorm van een dwa-stelsel (geen regenwater).

Microverontreiniging

Verontreiniging die in een concentratie van een miljoenste gram of minder per liter of kilogram voorkomt en biologische effecten kan veroorzaken, bijvoorbeeld: zware metalen (dit zijn anorganische microverontreinigingen), P.C.B.'s, P.A.K.'s (organische microverontreinigingen) en bestrijdingsmiddelen.

Niet-stationaire stroming

Een bij een rioleringsberekening aangenomen stromingssituatie waarbij de aanvoer van regenwater in de tijd niet constant is.

Nooduitlaat

Voorziening voor het lozen van afvalwater op oppervlaktewater bij calamiteiten.

Omslagpunt

Financiële grens om de systeemkeuze tussen riolering of het gebiedsafhankelijke alternatief te vergemakkelijken, onderscheiden naar de grondsoort en de kwetsbaarheid van de bodem of watersysteem.

Onderdrempelberging

De inhoud van het rioolnet dat zich beneden het niveau van de laagste overstortdrempel bevindt.

Ontwateringsstelsel

Voorziening voor de inzameling en verdere verwerking van grondwater, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool.

Openbare riolering

Het gedeelte van de buitenriolering dat in eigendom en beheer is bij de overheid in de meeste gevallen de gemeente.

Operationeel programma voor aanleg

Beschrijving van de op korte termijn aan te leggen riolering naar aard, omvang en tijdstip en de daartoe te verrichten activiteiten.

Operationeel maatregelen programma

Beschrijving van de op korte termijn uit te voeren (beheer)maatregelen met betrekking tot onderhoud, reparatie, renovatie, vervanging en verbetering naar aard, omvang en tijdstip en de daartoe te verrichten activiteiten.

Operationeel onderzoekprogramma

Beschrijving van de op korte termijn uit te voeren onderzoeken naar aard, omvang en tijdstip en de daartoe te verrichten activiteiten.

Oppervlaktewater

Een watergang of iets dergelijks, welke deel uitmaakt van een waterbeheersingssysteem en in open verbinding staat met bodem en lucht en de waterbodem.

Overcapaciteit

Het deel van de capaciteit van een gemaal dat beschikbaar is voor de afvoer van de neerslag (pompcapaciteit minus de droogweerafvoer).

Overlastfrequentie

Het theoretisch gemiddeld aantal malen per jaar dat er 'water op straat' optreedt doordat de zware regenval de afvoercapaciteit van de riolering te boven gaat en dit als overlast ervaren wordt.

Overnamepunt

Punt waar de overdracht plaatsvindt van het water uit de riolering aan de beheerder van de AWZI.

Overstort

Voorziening door middel waarvan tijdens neerslag het teveel aan rioolwater (regenwater al of niet vermengd met afvalwater) dat niet in het stelsel wordt geborgen, kan worden geloosd op oppervlaktewater.

Overstorting

De gebeurtenis bestaande uit alle overstortingsperioden en overstortingspauzes, waarbij een overstortingspauze niet groter is dan een bepaalde tijdsduur.

Overstortingsdebiet

De overstortende hoeveelheid afvalwater die de overstortdrempel passeert per tijdseenheid.

Overstortingsfrequentie (o.f.)

Het totaal aan overstortingen in de beschouwde periode gedeeld door de beschouwde periode in jaren.

Overstortingshoeveelheid

De totale hoeveelheid overgestort afvalwater in een bepaalde tijdsduur per eenheid van volume [m^3] of in eenheid van volume per eenheid van oppervlak [mm].

Overstortput

Rioolput in het rioolstelsel voorzien van een overlaat waarover overtollig rioolwater naar het oppervlaktewater kan worden geloosd.

Overstortwater

Overgestort- of overstortend rioolwater.

Persleiding

Een leiding waardoor rioolwater onder overdruk wordt afgevoerd.

Pieklozing

Overstorting met extreme lozing qua hoeveelheid en vuilemissie met gedefinieerde overschrijdingskans.

Pompoevercapaciteit

Zie overcapaciteit. Als afkorting worden gebruikt: p.o.c. of p.o.k.

Pompput

Rioolput met een inrichting voor het verpompen van afvalwater.

Putnummer

Code voor identificatie van een put.

Randvoorziening

Vloeistofdichte voorziening als onderdeel van het rioolstelsel, welke als doel heeft de lozing van vuil uit het rioolstelsel op oppervlaktewater te verminderen.

Regenintensiteit

Hoeveelheid neerslag gedurende een bepaalde tijd.

Regenwaterriool

Riool alleen bestemd voor de inzameling en het transport van neerslag.

Regenwaterstelsel

Zie hemelwaterstelsel.

Regenwateruitlaat

Constructie voor de directe lozing op oppervlaktewater van hemelwater uit een regenwaterriool.

Regenweerafvoer (rwa)

Som van de droogweerafvoer (dwa) en de pompoevercapaciteit (poc).

Retentie bassin

Een ruimte al of niet overdekt, voor het tijdelijk opslaan van rioolwater voor het regelen van de afvoer.

Riolering

Het geheel van riolen, rioolputten en bijbehorende voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater.

Rioleringsbeheer

Zie 'rioolbeheer'.

Rioleringsgebied

Gebied waarbinnen de afvoer van afvalwater en, voor zover van toepassing, de neerslag, geschiedt via 1 rioolstelsel (kunnen meerdere bemalingsgebieden zijn).

Rioolbeheer

Zorg voor het goed functioneren van de riolering.

Rioolbeheerder

Openbaar lichaam belast met de zorg voor (het goed functioneren van) de riolering.

Rioolgemaal

Bouwwerk met een inrichting voor het verpompen van water uit een riool.

Rioolput

Zie inspectieput.

Rioolrecht (rioolheffing)

Een betaling aan een overheid ter zake van concrete door de overheid als zodanig individueel bewezen diensten ter dekking van de kosten verbonden aan het rioolbeheer. Er kunnen 2 soorten rioolrecht worden onderscheiden:

- Riolaansluitretributie: deze wordt geheven wegens het hebben van een aansluiting op het gemeentelijke riool
- Riolafvoerretributie: deze wordt geheven wegens het afvoeren van rioolwater afkomstig van de gebruiker van een onroerend goed

Rioolstelsel

Samenstel van riolen en rioolputten voor de inzameling en het transport van afvalwater.

Rioolstreng

Aanduiding voor de riolering tussen het hart van een put en het hart van een volgende put.

Rioolwater

Verzamelnaam van alle soorten water die door een riool stromen: lekwater, regenwater, bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater, drainwater, enz.

Rioolwaterafvoersysteem

Het geheel van voorzieningen voor de inzameling, het transport en de zuivering van stedelijk afvalwater.

Rwa-stelsel

Zie hemelwaterstelsel.

Schadecatalogus

Systematiek om de kwaliteit van de riolering vast te stellen, vastgelegd in NEN 3399.

Septic-tank

Afgedekte (betonnen) bak voor bezinking, tegenhouden van drijvende stoffen en gedeeltelijk afbreken van biologisch afbreekbare stoffen die voorkomen in huishoudelijk afvalwater.

Stationaire stroming

Een bij de rioleringsberekening aangenomen stromingssituatie in de riolering waarbij aan- en afvoer in de tijd niet veranderen.

Statische berging

Zie onderdrempelberging.

Stedelijk afvalwater

Huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater.

Stelsel

Aanduiding voor de wijze van inzamelen, gescheiden of gemengd en dergelijke.

Straatkolk

Ontvangconstructie met inlaat aan de bovenzijde voor het naar de riolering afvoeren van het op de weg gevallen neerslag.

Toestandsaspect

Specifiek beeld van de gesteldheid op enig moment.

Trottoirkolk

In de trottoirband aangebrachte ontvangconstructie met inlaat aan de wegzijde voor het naar de riolering afvoeren van de op de weg gevallen neerslag.

Verbeterd gemengd stelsel (VGM)

Gemengd rioolstelsel met (rand)voorzieningen die de vuilemissie richting oppervlaktewater beperken ten opzichte van de traditionele gemengde stelsels.

Verbeterd gescheiden stelsel (VGS)

Gescheiden rioolstelsel met voorzieningen waardoor de neerslag slechts met een beperkte frequentie naar oppervlaktewater wordt afgevoerd.

Verhard oppervlak

Alle verharde oppervlakken waarvan het regenwater wordt afgevoerd naar de riolering of naar oppervlaktewater.

Vervuilingseenheid (v.e.)

Maatstaf voor het vaststellen van de heffingsgrondslag uitgedrukt in gewichtseenheden per tijdseenheid van afvalstoffen, verontreinigd of schadelijk in welke vorm ook (bijvoorbeeld kg/jr).

Vervuilingswaarde

Som van het aantal inwonerequivalenten en het aantal vervuilingseenheden die als maatstaf dienen voor de berekening van de aanslag voor de heffing (en de belasting van de AWZI).

Visuele inspectie

Het op een directe of indirecte wijze via optische hulpmiddelen (spiegels, fotocamera, tv-camera of door een in een put of riool afgedaalde inspecteur) inspecteren van de toestand.

Vrijvervalriolering

Een riolering waarbij het transport van rioolwater plaatsvindt door de zwaartekracht.

Vuilemissie

Het totaal aan stoffen (niet zijnde water) geloosd uit een rioolstelsel op oppervlaktewater via overstorten.

Vuilvracht

Het product van het gemiddelde vuilgehalte en het volume van het overgestorte water.

Vuilwaterriool

Voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater.

Waarschuwingsmaatstaf

Grenstoestand waarbij de actuele toestand discutabel wordt en nader onderzoek nodig wordt.

Water op straat

Het verschijnsel tijdens hevige regenval dat of water uit de riolering op straat komt te staan of dat regenwater niet in de riolering kan stromen als gevolg van onvoldoende afvoercapaciteit van de rioolbuizen.

Waterbodem

De bodem van een sloot, beek, vaart en dergelijke, die permanent of periodiek met oppervlaktewater is bedekt en de overgang vormt van de waterige fase naar de vaste bodem.

Waterhuishouding

De zorg voor het oppervlaktewater en het grondwater, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin.

Waterhuishoudingsplan

Het provinciale waterhuishoudingsplan bevat de hoofdlijnen van het in de provincie te voeren beleid met betrekking tot onder andere de kwantiteit en de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. Op basis hiervan stellen de waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheerders hun beheerplan(nen) op.

Waterkwaliteitsbeheer

De zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater, inclusief de waterbodem, met het oog op de aan het oppervlaktewater toegekende functies. Dit houdt in: de optimale handhaving en ontwikkeling van de gezondheid van de mens, het behouden of herstellen van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid aan soorten planten en dieren en ecosystemen, het voorkomen van schade of hinder voor de landbouw en visserij, de drinkwatervoorziening, bouwwerken enz.

Waterkwaliteitsbeheerder (WKLB)

Openbaar lichaam belast met de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Waterkwantiteitsbeheer

De beheersing van de hoeveelheid oppervlaktewater door het aan- en afvoeren van water en het instandhouden van de daarvoor benodigde infrastructuur.

Waterkwantiteitsbeheerder (WKNB)

Openbaar lichaam belast met de zorg voor de kwantiteit van het oppervlaktewater.

Wateroverlast

Het verschijnsel dat ten gevolge van 'water op straat' overlast wordt ondervonden en/of schade ontstaat.

Afkortingen

AMvB	algemene maatregelen van bestuur
AWZI	afvalwaterzuiveringsinrichting
B	berging
BBB	bergbezinkbassin
BBL	bergbezinkleiding
bob	binnen-onderkant van riool
BRP	Basisrioleringsplan
CIW	De Commissie Integraal Waterbeheer (voorheen CUWVO)
DWA	droogweerafvoer
gm	gemengd stelsel
GRP	gemeentelijk Rioleringsplan
gs	gescheiden stelsel
IBA	Individueel Behandelingssysteem van Afvalwater
KDP	Kostendekkingsplan
of	overstortingsfrequentie
NWRW	Nationale Werkgroep Riolering en Waterkwaliteit
pok	pompoevercapaciteit
RBP	Rioolbeheersplan
rwa	regenweerafvoer
STORA	Stichting Toegepast Onderzoek Reiniging Afvalwater
vgm	verbeterd gemengd stelsel
vgs	verbeterd gescheiden stelsel
VROM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (Ministerie van)
Wm	Wet Milieubeheer
WVO	Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren
WKLB	Waterkwaliteitsbeheerder
WKNB	Waterkwantiteitsbeheerder
WRWN	Werkgroep Riolering West-Nederland

Bijlage

2

Functionele eisen, maatstaven, en meetmethoden

Nr	Functionele eis	Maatstaf	Meetmethode
1.	Alle percelen binnen de gemeentegrenzen waar stedelijk afvalwater vrijkomt, moeten op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten, uitgezonderd situaties waar individuele behandeling doelmatiger is	Alle percelen zijn voorzien van een aansluiting op de riolering of een door het bevoegde gezag goedgekeurde IBA	Vergelijking tussen registratie van percelen die nog niet zijn aangesloten op de riolering en zonder goedgekeurde IBA
2.	Ongewenste lozings op de riolering mogen niet plaats vinden	Uitvoering van toezicht en handhaving door bevoegd gezag na klachten/meldingen	Overzicht meldingenregistratie, handhavingsacties en sanctionering en rapportage naar gemeente en hoogheemraadschap hierover
		Lozingsvoorwaarden in vergunningen (Wet Milieubeheer en WvO) zijn actueel met betrekking tot regelgeving en beleid	Controle door bevoegd gezag van uitstaande vergunningen en rapportage hierover naar gemeente en hoogheemraadschap
3.	Alle verzamelobjecten dienen in goede staat te zijn	Binnen 3 werkdagen worden 90% van de klachten/meldingen aan huis- en kolkaansluitingen afgehandeld	Evaluatie gemeentelijk klachtenregistratiesysteem
4.	De afvoercapaciteit dient voldoende te zijn, om bij zware regenval het aanbod van stedelijk afvalwater en hemelwater te verwerken	Theoretisch geen 'water op straat' bij een standaard bui die zich 1 keer per 2 jaar voordoet (bui nummer 8 volgens de Leidraadriolering), tenzij in de praktijk geen schade of hinder verwacht kan worden	Hydraulische berekening (conform Leidraad Riolering) volgens leidraad riolering, waarneming en gemeentelijke klachtenregistratiesysteem, en nader onderzoek
5.	De riolering en hemelwaterstelsels dienen in goede staat te zijn	Het aantal storingen aan pompinstallaties en persleidingen bedraagt voor minstens 90% van de installaties minder dan 2 per stuk per jaar.	Gemeentelijk klachten/meldingen registratiesysteem en onderhoudsregistratiesysteem
6.	Afstroming van stedelijk afvalwater en hemelwater in het stelsel mag niet worden belemmerd	Bij overschrijding van de ingrijpmaatstaven worden urgente problemen binnen 6 maanden opgelost, en de helft van de ernstige problemen binnen 5 jaar.	Conform NEN 3398, gemeentelijke rapportage, ingrijpmaatstaven conform dit VGRP

7.	De vuiluitworp uit het rioelstelsel dient te worden beperkt	De vuiluitworp uit gemengde rioelstelsels moet kleiner of gelijk zijn aan de vuiluitworp van het referentiestelsel volgende de eenduidige basisinspanning van de CIW	Reeksberekeningen volgens de Leidraad Riolering
8.	De vuilemissie vanuit de riolering mag geen nadelige effecten hebben op de functie van het oppervlaktewater (uitgedrukt in waterkwaliteit)	Voldoen aan de eisen gesteld door de waterkwaliteitsbeheerder door uitvoering waterkwaliteitsspoor	Uitvoering waterkwaliteitsspoor in overleg met de waterkwaliteitsbeheerder
9.	De hoeveelheid rioelvreemd water dient te worden beperkt	instroming van oppervlaktewater in de riolering wordt voorkomen doordat overstordrempels minimaal 0,10 m hoger liggen dan het oppervlaktewaterpeil	Controle van drempel hoogtes van overstorten
10.	Hemelwater wordt zoveel mogelijk plaatselijk verwerkt	Bij alle grootschalige nieuwbouwpercelen voorziet de eigenaar/ontwikkelaar in de afvoer van hemelwater door directe aansluiting op het oppervlaktewater (i.o.m. de waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheerder)	Controle op basis van geografische gegevens, aansluitvergunning en plantoetsing
		In bestaand gebied wordt op moment van vervanging, renovatie, herbestrating of herinrichting het verhard oppervlak afgekoppeld, voor zover doelmatig.	Controle op basis van geografische gegevens, aansluitvergunning en plantoetsing
11.	De vuiluitworp op oppervlaktewater door hemelwaterlozingen dient te worden beperkt	Uitvoering beheermaatregelen ter voorkoming vervuiling verhard oppervlak	Beheerplan verhard oppervlak, jaarrapportage, toetsing waterkwaliteitsbeheerder
12.	Gemeente realiseert aanspreekpunt voor bewoners met betrekking tot grond- en hemelwater	Benoeming grondwatercoördinator en installatie (grond)waterloket	Jaarrapportage gemeente
13.	Grondwaterproblemen waar de gemeente verantwoordelijk voor is, worden zoveel mogelijk opgelost	Aanleg drainage in openbaar gebied bij vervangings-, renovatie-, of herinrichtingsprojecten, indien dit voortvloeit uit de gemeentelijke zorgplicht	Plantoetsing door rioelbeheerder en grondwatercoördinator

14.	De rioleringsactiviteiten dienen goed te worden afgestemd met de andere gemeentelijke taken	Op operationeel niveau uitwerken van jaarprogramma's voor infrastructurele werken waarin het wegbeheerprogramma is geïntegreerd	Toetsing jaarprogramma's door verantwoordelijke ambtelijke diensten
15.	De gebruikers van de riolering dienen bekend te zijn	Alle aangesloten huishoudens en bedrijven zijn bij de gemeente bekend	Vergelijk gegevens milieudienst, waterschap, belastinggegevens en kadastrale gegevens
16.	De gegevens van de riolering, hemelwaterstelsels, en drainage dienen betrouwbaar en actueel te zijn.	Gegevens over de riolering, hemelwaterstelsels en drainage voldoen aan de eisen van de WION	Rapportage en informatie van Kadaster
17.	Inzicht dient te bestaan in de toestand en het functioneren van de riolering	75% van de rioolstrengen is geïnspecteerd, waarbij de inspecties niet ouder zijn dan 10 jaar	Rioolbeheersysteem, jaarrapportage
18.	Riolering en rioleringsactiviteiten mogen geen onnodige overlast veroorzaken	Uitvoering meetcampagne riolering conform meetplan Bij storingen aan pompen/gemalen is binnen 2 uur een monteur ter plaatse, en wordt binnen 24 uur na signalering verholpen, afhankelijk van de prioriteit van het gemaal	Meetplan riolering, jaarrapportage Onderhoudsregistratiesysteem
19.	De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend	Minstens 90% van de Klachten/meldingen wordt binnen 5 werkdagen verholpen, brieven worden binnen 10 werkdagen beantwoord	Gemeentelijk klachten/meldingen registratiesysteem
19.	De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend	De rioolheffing zal de komende periode niet sneller stijgen dan de landelijke inflatie	Kostendekkingsplan VGRP, jaarlijkse begroting
19.	De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend	De middelen gegenereerd met de rioolheffing worden voor 100% ingezet voor rioleringsactiviteiten, zoals genoemd in dit VGRP	Kostendekkingsplan VGRP, jaarlijkse begroting
19.	De middelen bestemd voor de rioleringsactiviteiten moeten doelmatig worden aangewend	De kosten voor riolering (en hemelwater- en grondwatervoorzieningen) zijn niet veel hoger dan vergelijkbare gemeenten	Kostendekkingsplan VGRP, Jaarrekening, benchmark

		Optimalisatiemogelijkheden in waterketen worden door gemeente en waterschap benut	Optimalisatiestudie rondom RWZI
20.	Kosten en activiteiten van rioleringsactiviteiten moeten transparant zijn voor de burgers	Toelichting bij jaarrekening verkrijgt instemming gemeenteraad	Jaarrekening, raadsbesluit
21.	Gemeente stuurt actief haar rioleringsactiviteiten aan	Jaarlijkse evaluatie rioleringsactiviteiten met gemeentebestuur	Jaarrapportage, jaarlijkse begroting

Bijlage

3

Kwaliteitseisen Gemeente Voorschoten

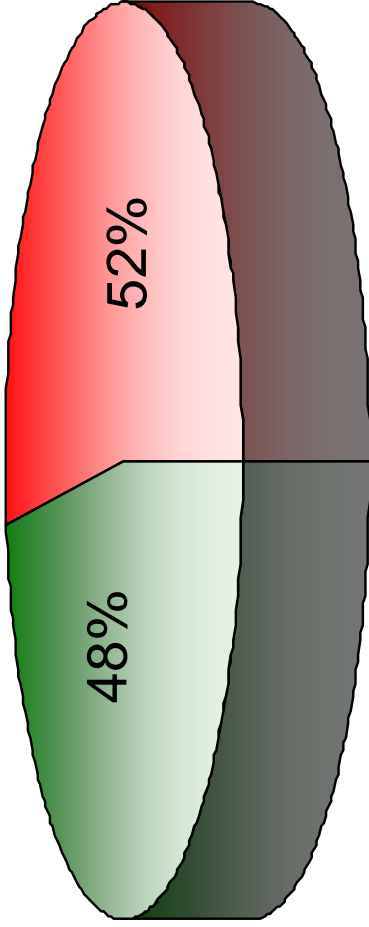
Hoofdcodes	Omschrijving hoofdcodes	Subcodes	Streefkwaliteit Voorschoten					
			klasse volgens NEN 3399/NEN-EN 13508-2					
			1	2	3	4	5	
BAA	deformatie (alleen flexibele buizen)		■	■	■	■	■	■
BAB	scheur		■	■	■	■	■	■
BAC	breuk/instorting		■	■	■	■	■	■
BAD	defectieve bakstenen of defectief metselwerk		■	■	■	■	■	■
BAE	ontbrekende metselspecie		■	■	■	■	■	■
BAF	oppervlakteschade		■	■	■	■	■	■
BAG	instekende inlaat		■	■	■	■	■	■
BAH	defectieve aansluiting		■	■	■	■	■	■
BAI	indringend afdichtingsmateriaal, ring	A	■	■	■	■	■	■
	indringend afdichtingsmateriaal, anders	Z	■	■	■	■	■	■
BAJ	verplaatste verbinding, axiaal	A	■	■	■	■	■	■
	verplaatste verbinding, radiaal	B	■	■	■	■	■	■
	verplaatste verbinding, hoekverdraaiing	C	■	■	■	■	■	■
BAK	defectieve lining		■	■	■	■	■	■
BAL	defectieve reparatie		■	■	■	■	■	■
BAM	lasfouten		■	■	■	■	■	■
BAN	poreuze buis		■	■	■	■	■	■
BAO	grond zichtbaar dóór defect		■	■	■	■	■	■
BAP	holle ruimte zichtbaar dóór defect		■	■	■	■	■	■
BBA	wortels	A,B,C	■	■	■	■	■	■
BBB	aangehechte afzettingen		■	■	■	■	■	■
BBC	bezonken afzettingen		■	■	■	■	■	■
BBD	binnendringen van grond		■	■	■	■	■	■
BBE	andere obstakels		■	■	■	■	■	■
BBF	infiltratie		■	■	■	■	■	■
BBG	exfiltratie		■	■	■	■	■	■
BBH	ongedierte		■	■	■	■	■	■
BCC	kromming in riool		■	■	■	■	■	■
BDD	waterpeil		■	■	■	■	■	■
Verklaring								
■								
■								
■								

Bijlage

4

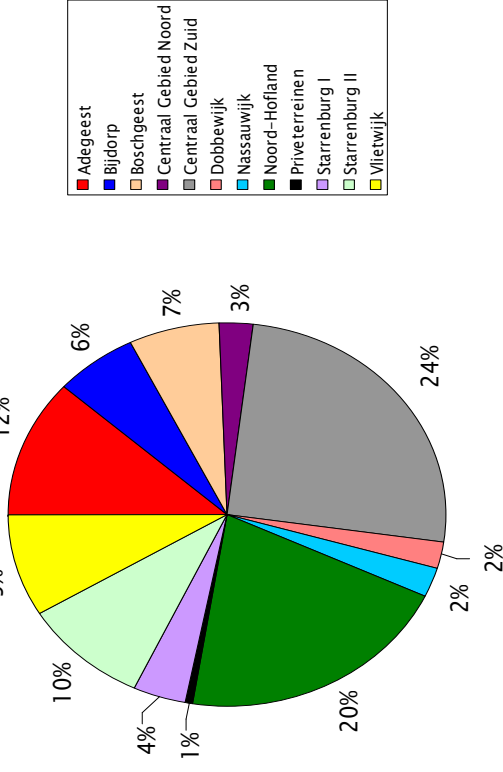
Kwaliteit van de vrijvervalriolering per bemalingsgebied

Hoewelheid geïnspecteerde riolering

■ Geïnspecteerd ■ Niet geïnspecteerd/niet betrouwbaar

Percentage vrijerval riolering ten opzichte van het

Bemalingsgebied	Geïnspecteerd Lengte [m]	Niet geïnspecteerd/niet betrouwbaar Lengte [m]	Risico Lengte [m]
Adegeest	9014	1589	10603
Bijdrp	2622	2817	5439
Boschgeest	4254	1831	6085
Centraal Gebied Noord	838	1547	2385
Centraal Gebied Zuid	10367	12581	22948
Dobbewijk	554	1325	1879
Nassauwijk	2139	96	2235
Noord-Hofland	8386	10419	18815
Priveterreinen	126	331	457
Starrenburg I	0	3355	3355
Starrenburg II	0	8736	8736
Vlietwijk	5049	2702	7751
Totaal Bemalingsgebied	43359	47329	90688

